

PREVENIREA ȘI COMBATEREA CORUPȚIEI

- GHID DE BUNE PRACTICI -

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

JUDEȚUL SĂLAJ
DECEMBRIE 2019

Titlul proiectului: „Sălajul spune NU corupției!”

Autoritatea Contractantă: Județul Sălaj

Sursa de finanțare: Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014 2020, apelul de proiecte POCA/125/2/2 - Creșterea transparenței, eticii și integrității în cadrul autorităților și instituțiilor publice, Componenta CPI /2017 Sprijinirea măsurilor referitoare la prevenirea corupției la nivelul autorităților și instituțiilor publice locale din regiunile mai puțin dezvoltate, Axa prioritară Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente;

Cod apel: POCA/125/2/2/(CP1/2017) Sprijinirea măsurilor referitoare la prevenirea corupției la nivelul autorităților și instituțiilor publice locale din regiunile mai puțin dezvoltate

Axa prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente;

Obiectivul specific 2.2: Creșterea transparenței, eticii și integrității în cadrul autorităților și instituțiilor publice;

Contract de finanțare: 274/08.11.2018

Cod MySMIS 118062 / Cod SIPOCA 421

Contractul de finanțare nr. 274/8.11.2018 semnat între Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (AM POCA) și UAT Județul Sălaj (Beneficiar)

Județul Sălaj este beneficiarul unui contract de finanțare pentru proiectul „Sălajul spune NU corupției!”, prin Programul Operațional Capacitate Administrativă

Autor: ing. jurist Daniela STĂNCULESCU

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

CUPRINS

INTRODUCERE

CAPITOLUL 1 – RISCURILE ȘI VULNERABILITĂȚILE ÎN JUDEȚUL SĂLAJ

CAPITOLUL 2 – DEZVOLTAREA UNEI CULTURI A TRANSPARENȚEI PENTRU O GUVERNARE DESCHISĂ LA NIVEL LOCAL

CAPITOLUL 3 – CREȘTEREA INTEGRITĂȚII INSTITUȚIONALE PRIN INCLUDEREA MĂSURILOR DE PREVENIRE A CORUPȚIEI CA ELEMENTE OBLIGATORII ALE PLANURILOR MANAGERIALE ȘI EVALUAREA LOR PERIODICĂ CA PARTE INTEGRANTĂ A PERFORMANȚEI ADMINISTRATIVE – BUNE PRACTICI

CAPITOLUL 4 – CREȘTEREA GRADULUI DE CUNOAȘTERE ȘI ÎNTELEGERE A STANDARDELOR DE INTEGRITATE DE CĂTRE ANGAJAȚI ȘI BENEFICIARIII SERVICIILOR PUBLICE – BUNE PRACTICI

CAPITOLUL 5 – CREȘTEREA GRADULUI DE IMPLEMENTARE A MĂSURILOR ANTICORUPȚIE LA NIVELUL INSTITUȚIEI ȘI A CELOR SUBORDONATE/COORDONATE/ AFLATE SUB AUTORITATE, PRECUM ȘI A ÎNTREPRINDERILOR PUBLICE – BUNE PRACTICI

CAPITOLUL 6 – IMPLEMENTAREA DE MĂSURI ADMINISTRATIVE PENTRU CEI CARE NU RESPECTĂ LEGEA – BUNE PRACTICI

CAPITOLUL 7 – CRESTEREA GRADULUI DE IMPLEMENTARE A MĂSURILOR ANTICORUPȚIE PRIN APROBAREA PLANULUI DE INTEGRITATE ȘI AUTOEVALUAREA PERIODICĂ LA NIVELUL TUTUROR INSTITUȚIILOR PUBLICE CENTRALE ȘI LOCALE – BUNE PRACTICI

CAPITOLUL 8 – INSTRUMENTE/MECANISMELE DE PREVENIRE ȘI COMBATERE A CORUPȚIEI, DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE A POLITICILOR ANTICORUPȚIE LA NIVEL INTERNAȚIONAL – OLANDA

CAPITOLUL 9 - CAPACITATEA ADMINISTRATIVĂ ȘI CALITATEA SERVICIILOR PUBLICE ÎN CONDIȚIILE DEZVOLTĂRII DURABILE

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

INTRODUCERE

Prezentul **Ghid de bune practici** reprezintă una dintre componentele proiectului „**Sălajul spune NU corupției!**”, proiect finanțat prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020, apelul de proiecte POCA/125/2/2 - Creșterea transparenței, eticii și integrității în cadrul autorităților și instituțiilor publice, Componenta CPI /2017 Sprijinirea măsurilor referitoare la prevenirea corupției la nivelul autorităților și instituțiilor publice locale din regiunile mai puțin dezvoltate, Axa prioritară Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente, Obiectivul specific 2.2: Creșterea transparenței, eticii și integrității în cadrul autorităților și instituțiilor publice, Contract de finanțare: 274/08.11.2018 semnat între Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (AM POCA) și UAT Județul Sălaj (Beneficiar), Cod MySMIS 118062 / Cod SIPOCA 421.

Guvernanța teritorială a județului Sălaj (NUTS III) este asigurată de Consiliul județean¹ – autoritate a administrației publice locale, constituită la nivel județean pentru coordonarea activității consiliilor comunale, orașenești și municipale, în vederea realizării serviciilor publice de interes județean. For politic, reglementat de fosta Lege nr. 215/2001 cu modificările și completările următoare – administrației publice locale, în prezent prin Codul Administrativ, Consiliul județean Sălaj este alcătuit din 31 de consilieri județeni, aleși prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat, în condițiile legii, numărul acestora fiind determinat de numărul locuitorilor județului.

Conform prevederilor Codului Administrativ, Consiliul județean îndeplinește următoarele **categorii principale de atribuții**: cele privind organizarea și funcționarea aparatului de specialitate al consiliului județean, ale instituțiilor și serviciilor publice de interes județean și ale societăților comerciale și regiilor autonome de interes județean; atribuții privind dezvoltarea economico-socială a județului dar și gestionarea patrimoniului județului; atribuții privind gestionarea serviciilor publice din subordine; atribuții privind cooperarea interinstituțională precum și alte atribuții prevăzute de lege. Conform prevederilor legale în vigoare, Consiliul Județean Sălaj, în calitate de autoritate deliberativă, și Președintele Consiliului Județean, în calitate de autoritate executivă, au responsabilitatea directă de a lua măsuri, în plan local, pentru prevenirea și combaterea corupției.

¹ <http://www.cjsj.ro/index.php/consiliul-județean/scurta-prezentare>,

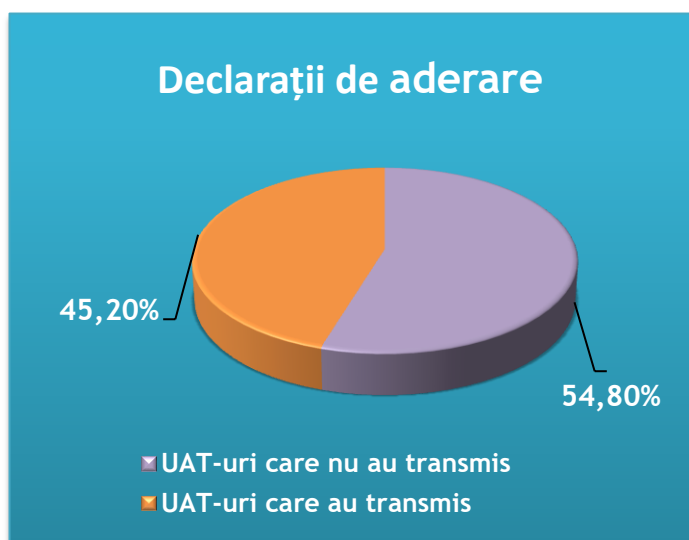

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Evaluările internaționale au subliniat în mod constant utilitatea existenței unui document strategic anticorupție, "*strategia națională anticorupție fiind instrumentul de bază prin care se încurajează acordarea de prioritate măsurilor preventive adoptate de către administrația publică, atât la nivel național, cât și la nivel local. Proiectele concrete de prevenire a corupției din cadrul ministerelor, unele finanțate din fonduri ale UE și de organizații neguvernamentale, vor continua să contribuie în mod util la lupta împotriva corupției în cadrul administrației*"². SNA 2012 - 2015 a generat o bună practică internațională, prin instituirea unui mecanism de misiuni tematice de evaluare la nivelul instituțiilor publice, care a implicat derularea unor vizite de evaluare de către echipe de experți formate din reprezentanți ai celor cinci platforme de cooperare (inclusiv societatea civilă). În cei patru ani de aplicare a strategiei au fost evaluate 17 instituții centrale și 66 de entități din administrația publică locală. Acest tip de cooperare și schimb de experiență este consolidat și în ciclul strategic 2016-2020.

➤ Conform Raportului de monitorizare aferent anului 2017, comparativ cu situația aferentă SNA 2012 - 2015, când în 4 ani (întreaga durată de implementare a SNA 2012 - 2015) gradul de aderare a fost de 16,17%, în prezent **se constată o creștere semnificativă a ratei de aderare** la un procent de 45,20%. La fel ca și în cazul situației înregistrate în M1 (primele 6 luni din noul ciclu strategic, față de care se observă o

creștere cu 3,41%), în cazul actualei strategii se constată o mobilizare mai eficientă din partea autorităților administrației publice locale (45,20% declarații transmise de la demararea implementării noii strategii)³. Raportul evidențiază o creștere a gradului de aderare în funcție de tipul de UAT, respectiv de la cel mai scăzut (45,20%) la nivelul comunelor la **cel mai ridicat la nivelul consiliilor județene (85,37%)**. Trendul crescent al gradului de aderare în funcție de tipul de UAT poate fi explicat de faptul că la nivelul

² HG nr. 583 din 10 august 2016 privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2016 - 2020, a seturilor de indicatori de performanță, a riscurilor asociate obiectivelor și măsurilor din strategie și a surselor de verificare, a inventarului măsurilor de transparență instituțională și de prevenire a corupției, a indicatorilor de evaluare, precum și a standardelor de publicare a informațiilor de interes public

³ [https://www.mdrap.ro/userfiles/Raport_M2_final\(1\).doc](https://www.mdrap.ro/userfiles/Raport_M2_final(1).doc)

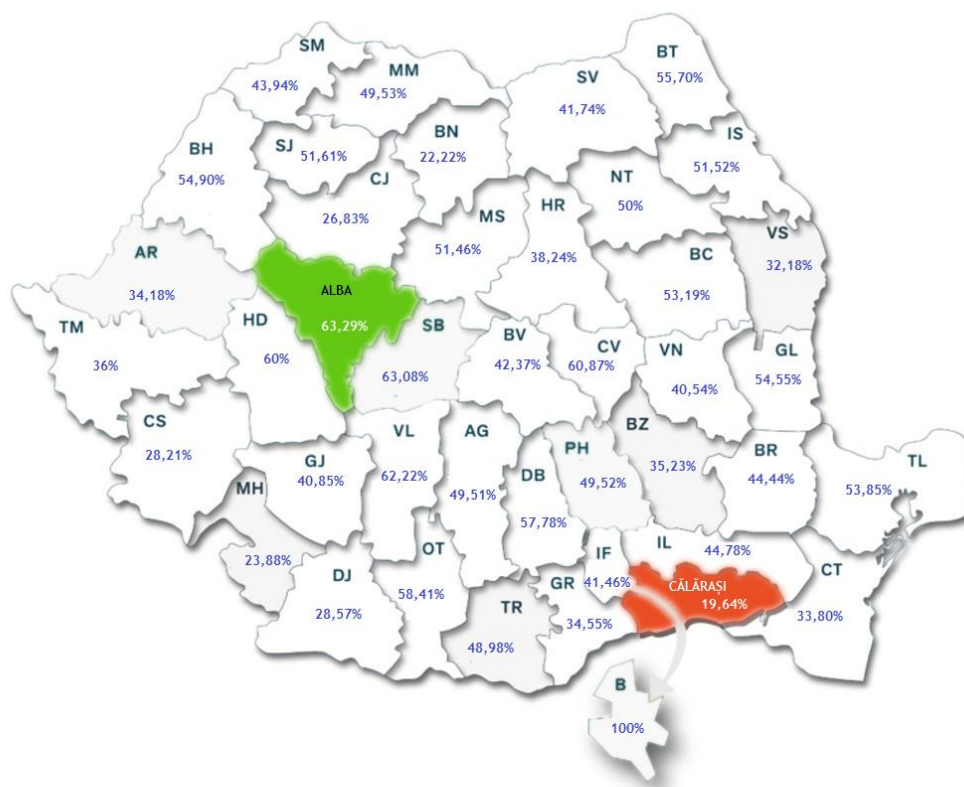

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

instituțiilor cu aparate administrative mai dezvoltate (consilii județene, primării de municipii) există resurse umane, financiare și materiale adecvate pentru susținerea acțiunilor prevăzute de mecanismul de monitorizare a implementării prevederilor SNA, față de primăriile de comune și orașe. Sălajul se află printre județele în care peste jumătate dintre UAT-urile componente au aderat la valorile SNA: Alba (63,29%), Sibiu (63,08%), Vâlcea (62,22%), Covasna (60,87%), Hunedoara (60%), Olt (58,41%), Dâmbovița (57,78%), Botoșani (55,70%), Bihor (54,90%), Galați (54,55%), Tulcea (53,85%), Bacău (53,19%), **Sălaj (51,61%)**, Iași (51,52%) și Mureș (51,46%).

*Raport de monitorizare (M2) a implementării Strategiei Naționale
Anticorupție 2016 - 2020 la nivelul administrației publice locale în anul 2017⁴*

În prezent, la nivel național, sunt continuate demersurile de prevenire și combatere a faptelor de corupție, atât prin promovarea, dezvoltarea și **extinderea măsurilor de**

⁴ [https://www.mdrap.ro/userfiles/Raport_M2_final\(1\).doc](https://www.mdrap.ro/userfiles/Raport_M2_final(1).doc)

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

prevenire și a bunelor practici identificate până în prezent, cât și printr-o abordare mai conjugată, multidisciplinară și axată pe promovarea integrității la nivelul sectorului public.

În acest manual sunt oferite exemple relevante de mecanisme stabilite la nivel central și local în domeniul prevenirii și combaterii corupției.

La elaborarea ghidului de bune practici au fost urmărite 6 dintre obiectivele Strategiei Naționale Anticorupție (SNA) 2016-2020 aplicabile administrației publice locale, precum și bunele practici prezentate de experții olandezi cu ocazia vizitei delegației UAT Județul Sălaj, în cadrul proiectului "Sălajul spune NU corupției", după cum urmează:

1. Dezvoltarea unei culturi a transparenței pentru o guvernare deschisă la nivel local;
2. Creșterea integrității instituționale prin includerea măsurilor de prevenire a corupției ca elemente obligatorii ale planurilor manageriale și evaluarea lor periodică ca parte integrantă a performanței administrative;
3. Creșterea gradului de cunoaștere și înțelegere a standardelor de integritate de către angajați și beneficiarii serviciilor publice;
4. Creșterea gradului de implementare a măsurilor anticorupție la nivelul instituției și a celor subordonate/coordonate/ aflate sub autoritate, precum și a întreprinderilor publice;
5. Implementarea de măsuri administrative pentru cei care nu respectă legea;
6. Creșterea gradului de implementare a măsurilor anticorupție prin aprobarea planului de integritate și autoevaluarea periodică la nivelul tuturor instituțiilor publice centrale și locale.

Prezentarea bunelor practici din acest ghid se face cu evidențierea valorilor și principiilor care stau la baza implementării **SNA 2016-2020**.

Valorile fundamentale sunt:

– **voinea politică** - toate cele trei puteri în stat, respectiv puterea executivă, judecătorească și cea legislativă, înțeleg importanța unei societăți lipsite de corupție și vor conlucra pentru ducerea la îndeplinire a măsurilor prevăzute de strategie;

– **integritatea** - reprezentanții instituțiilor și autorităților publice au obligația de a declara orice interese personale care pot veni în contradicție cu exercitarea obiectivă a atribuțiilor de serviciu. Totodată, aceștia sunt obligați să ia toate măsurile necesare pentru evitarea situațiilor de conflict de interese și incompatibilități;

– **prioritatea interesului public** - reprezentanții instituțiilor și autorităților publice au datoria de a considera interesul public mai presus de orice alt interes în îndeplinirea atribuțiilor de

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

serviciu. Aceștia nu trebuie să se folosească de funcția publică pentru obținerea de beneficii necuvenite patrimoniale sau nepatrimoniale, pentru ei, familiile lor sau persoane apropiate;

- **transparența** - reprezentanții instituțiilor și autorităților publice vor asigura accesul neîngrădit la informațiile de interes public, transparența procesului decizional și consultarea societății civile în cadrul acestui proces.

Fiecare măsură luată la nivel local se subsumează **următoarelor principii**, a căror respectare este esențială pentru realizarea unei administrații publice moderne și eficiente:

- **principiul statului de drept** în baza căruia este consacrată supremația legii, toți cetățenii fiind egali în fața acesteia. Acesta are la bază respectarea drepturilor omului și presupune separația puterilor în stat;

- **principiul răspunderii** potrivit căruia autoritățile statului răspund pentru îndeplinirea atribuțiilor ce le revin, respectiv pentru modul de implementare și eficiența strategiilor;

- **principiul gestionării responsabile a riscurilor** generate de comportamente lipsite de integritate, ca parte integrantă din procesul managerial desfășurat de către fiecare organizație;

- **principiul proporționalității** în elaborarea și punerea în aplicare a procedurilor anticorupție: Instituțiile publice trebuie să elaboreze, să implementeze și să mențină proceduri puternice, care să fie proporționale cu riscurile și vulnerabilitățile instituționale și dimensionate în funcție de resursele și complexitatea organizației;

- **principiul răspunderii** la cel mai înalt nivel de angajament: Politicile "anti-mită" nu vor fi eficiente dacă nu există un mesaj clar dat de administrație de la nivelul cel mai înalt că mita nu este tolerată. Nivelul superior al conducerii pe fiecare palier al administrației trebuie să inițieze, să supravegheze și să conducă, prin puterea exemplului, punerea în aplicare a unei politici de respingere a corupției, recunoscând faptul că mita este contrară valorilor fundamentale ale integrității, transparenței și responsabilității și că aceasta subminează eficacitatea organizațională;

- **principiul prevenirii** săvârșirii faptelor de corupție și a incidentelor de integritate potrivit căruia identificarea timpurie și înlăturarea în timp util a premiselor apariției faptelor de corupție sunt prioritare și imperative. Atât instituțiile publice, cât și cele private trebuie să dea dovadă de diligență în evaluarea partenerilor, agenților și contractorilor. Fiecare entitate ar trebui să evalueze riscurile de luare de mită asociate cu intrarea într-un parteneriat sau de contractare a unor acorduri cu alte entități și este dator să efectueze evaluări periodice ale riscurilor. La încheierea de parteneriate sau aranjamente contractuale trebuie

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

să verifice dacă respectivele organizații au politici și proceduri care sunt în concordanță cu aceste principii și orientări;

– **principiul eficacității în combaterea corupției**, care se bazează pe evaluarea continuă a activității instituțiilor cu atribuții în domeniu, atât din punctul de vedere al îndeplinirii cât mai complete a obiectivelor asumate pentru a produce efectele pozitive pe care societatea le așteaptă, cât și al managementului organizațional;

– **principiul cooperării și coerenței**, în baza căruia instituțiile implicate în prevenirea și combaterea corupției trebuie să coopereze îndeaproape, asigurând o concepție unitară asupra obiectivelor ce trebuie îndeplinite și a măsurilor ce urmează a fi luate;

– **principiul parteneriatului public** - privat, care recunoaște importanța cooptării societății civile și a mediului de afaceri în activitățile concrete de implementare a măsurilor de prevenire a corupției;

– **principiul accesului neîngrădit la informațiile de interes public și al transparenței decizionale.**

La nivel național, punerea în aplicare a acțiunilor, măsurilor și liniilor directoare stabilite în SNA 2016 – 2020, se face în deplină concordanță cu alte strategii naționale și sectoriale care acționează atât în plan central cât și în plan local, precum:

- Strategia pentru Consolidarea Administrației Publice 2014 – 2020;
- Strategia privind Formarea profesională în Administrația publică 2016 – 2020
- Strategia Educației și Formării Profesionale din România 2016 – 2020;
- Strategia privind Dezvoltarea Funcției Publice;
- Strategia Națională de Lupta Antifraudă 2017 – 2023;
- Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru România 2020;
- Strategia Națională de Apărare a Țării 2015 – 2019;
- Strategia Națională de Ordine și Siguranță Publică 2015 – 2020;
- Strategia Națională în Domeniul Achizițiilor Publice etc.

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Reglementări importante care au stat și stau la baza implementării strategiilor anticorupție la nivel național⁵:

- Tratatul privind Uniunea Europeană - Convenția privind protejarea intereselor financiare ale Comunităților Europene - introducerea în legislațiile penale proprii a mecanismelor de protejare eficientă a intereselor financiare ale Comunităților Europene;
- Declarația Finală de la Strasbourg în 10-11 octombrie 1997 și Planul de Acțiune - Rezoluția nr. 24 adoptată de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei privind cele 20 de Principii directe pentru lupta împotriva corupției - Aplicarea în legislațiile proprii și în practică a Principiilor enunțate, elaborarea instrumentelor legale internaționale și instituirea unui sistem de monitorizare adecvat și eficient al Principiilor și instrumentelor ce urmează a fi elaborate și adoptate;
- Consiliului Europei - Acordul parțial lărgit pentru instituirea „Grupului de state împotriva corupției” (GRECO) - Rezoluția nr. 7 și Rezoluția nr. 5 adoptate de Comitetul Miniștrilor - Statele membre ale Consiliului Europei și statele Comunității Europene instituie GRECO și statutul, privind lupta împotriva corupției;
- Convenția penală privind corupția, adoptată la Strasbourg - Liniile directe pentru măsurile ce urmează a fi luate de fiecare stat și mecanismele de cooperare internațională în ceea ce privește adoptarea măsurilor legislative penale de către statele semnatare;
- Convenția civilă asupra corupției adoptată la Strasbourg - Aplicarea procedurilor civile în cauzele de corupție de către statele semnatare;
- Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție - instituie măsuri de prevenire, descoperire și sancționare a faptelor de corupție;
- SNA 2001 – 2004 Programul național de prevenire a corupției și a Planul național de acțiune împotriva corupției - Consolidarea capacității de prevenire și control a corupției;
- Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public - Accesul liber și neîngrădit al persoanelor la orice informații de interes public;
- Legea nr. 161 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și

⁵ MANUAL Prevenirea și combaterea faptelor de corupție și promovarea standardelor de etică și integritate, http://www.anfp.gov.ro/bnr/file/4_Manual_prevenire_si_combatere_coruptie.pdf

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

sanționarea corupției - Reglementări juridice generale pentru prevenirea și combaterea corupției, a conflictului de interese și incompatibilităților;

- SNA 2005 – 2007 prima și a doua varianta privind aprobarea Programului național de prevenire a corupției și a Planului național de acțiune împotriva corupției - Reducerea și prevenirea fenomenului corupției prin aplicarea riguroasă a cadrului normativ și instituțional și creșterea impactului măsurilor anticorupție;
- Legea nr. 144 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, republicată - dispoziții privind verificarea averilor, a conflictelor de interese și a incompatibilităților;
- Codul Penal - Legea penala și limitele ei de aplicare;
- Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 și pentru modificarea și completarea altor acte normative - Reglementează obligațiile de integritate și transparență în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, declararea averilor și intereselor, conflictul de interese și incompatibilitățile;
- OUG nr. 66 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora - Reglementează activitățile de prevenire și de constatare a neregulilor și de stabilire și recuperare a creanțelor bugetare;
- SNA 2012 – 2015 privind aprobarea inventarului măsurilor preventive anticorupție și a indicatorilor de evaluare, precum și a Planului național de acțiune pentru implementarea strategiei - Reducerea și prevenirea fenomenului corupției prin aplicarea riguroasă a cadrului normativ și instituțional în vederea maximizării impactului măsurilor anticorupție;
- Legea nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnaleză încălcări ale legii - reglementează unele măsuri privind protecția persoanelor care au reclamat ori au sesizat încălcări ale legii în cadrul autorităților publice, instituțiilor publice și al altor unități, săvârșite de către persoane cu funcții de conducere sau de execuție din autoritățile, instituțiile publice și din celelalte unități bugetare
- SNA 2016 – 2020 privind seturile de indicatori de performanță, a riscurilor asociate obiectivelor și măsurilor din strategie și a surselor de verificare, a inventarului măsurilor de transparență instituțională și de prevenire a corupției, a indicatorilor de evaluare, precum și a standardelor de publicare a informațiilor de interes public - Promovarea unor seturi de indicatori de performanță, a managementului riscurilor, a

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

măsurilor de transparență instituțională și a standardelor de informare și de publicare a informațiilor de interes public;

- Legea nr. 184/2016 privind instituirea unui mecanism de prevenire a conflictului de interese în procedura de atribuire a contractelor de achiziții publice - Prevenirea conflictului de interese în procedura de atribuire a contractelor de achiziții publice prin instituirea unui mecanism de verificare ex-ante (PREVENT);
- Codul Administrativ aprobat prin ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 57 din 3 iulie 2019 - reglementează cadrul general pentru organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor administrației publice, statutul personalului din cadrul acestora, răspunderea administrativă, serviciile publice, precum și unele reguli specifice privind proprietatea publică și privată a statului și a unităților administrativ-teritoriale.

Convenției civile asupra corupției adoptată în 4 noiembrie 1999 la Strasbourg, ratificată de România prin Legea nr. 147 din 18 aprilie 2002, **corupția** este definită la art. 2 drept „faptul de a solicita, de a oferi, de a da sau de a accepta, direct ori indirect, un comision ilicit sau un alt avantaj necuvenit ori promisiunea unui astfel de avantaj necuvenit care afectează exercițiul normal al unei funcțiuni sau comportamentul cerut beneficiarului comisionului ilicit sau avantajului necuvenit ori promisiunii unui astfel de avantaj necuvenit.”

Raportul MCV de la începutul anului 2016 consacră faptul că *“Strategia Națională Anticorupție este instrumentul de bază prin care se încurajează acordarea de prioritate măsurilor preventive adoptate de către administrația publică atât la nivel național, cât și la nivel local. Proiectele concrete de prevenire a corupției din cadrul ministerelor, unele finanțate din fonduri ale UE și de organizații neguvernamentale, vor continua să contribuie în mod util la lupta împotriva corupției în cadrul administrației”*⁶

⁶ Portal ANI, <https://www.integritate.eu/Files/Files/Brosura%20ANI/000%20Brosura%20ANI%20-%20ROMANA.pdf>

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

CAPITOLUL 1

RISCURILE ȘI VULNERABILITĂȚILE ÎN CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Consiliul Județean Sălaj, luând act de adoptarea de către Guvernul României a *HG nr. 583 din 10 august 2016 a Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2016 – 2020, a seturilor de indicatori de performanță, a riscurilor asociate obiectivelor și măsurilor din strategie și a surselor de verificare, a inventarului măsurilor de transparență instituțională și de prevenire a corupției, a indicatorilor de evaluare, precum și a standardelor de publicare a informațiilor de interes public*, a aderat la valorile fundamentale, principiile, obiectivele și mecanismul de monitorizare ale Strategiei naționale anticorupție, susținând lupta anticorupție și promovând integritatea, prioritatea interesului public și transparența procesului decizional. Potrivit **declarației de aderare**, „*reprezentanții instituției au obligația să ia toate măsurile necesare pentru evitarea situațiilor de conflict de interese și incompatibilități, au datoria ca în exercitarea funcției publice să considere interesul public mai presus de orice alt interes, în acord cu respectarea principiului transparenței procesului decizional și accesul neîngrădit la informațiile de interes public*”.

Pentru îndrumarea de specialitate a personalului care acționează în scopul prevenirii faptelor de corupție și monitorizarea măsurilor aplicate, conform **DECLARAȚIEI DE POLITICĂ ȘI ANGAJAMENTUL PREȘEDINTELUI CONSILIULUI JUDEȚEAN SĂLAJ PRIVIND SISTEMUL DE MANAGEMENT AL CALITĂȚII** și documentelor oficiale comunicate, se pune accent pe implementarea și menținerea unui sistem de management al calității în conformitate cu standardul **ISO 9001:2015** și se angajează pentru îmbunătățirea continuă a eficacității acestuia, pe activitatea de monitorizare a riscurilor de corupție, fiind propuse măsuri care vizează proceduri mai clare și mai transparente de lucru, intensificarea și adecvarea măsurilor de control ierarhic, creșterea transparenței în activitățile desfășurate, instruirea și conștientizarea personalului propriu cu privire la consecințele corupției. Cea din urmă măsură a fost implementată și prin intermediul Proiectului “SĂLAJUL SPUNE NU CORUPȚIEI”.

În acest scop s-a făcut o analiză a riscurilor și vulnerabilităților specifice acestei unități administrativ-teritoriale și au fost stabilite totodată măsurile de remediere.

Pentru o înțelegere mai bună a activității de mai sus, următoarele definiții sunt relevante⁷:

⁷ Metodologie de identificare a riscurilor și vulnerabilităților elaborată de Ministerul Dezvoltării și Administrației Publice, www.mdrap.ro

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

- **Vulnerabilitate** = slăbiciune în sistemul de reglementare sau în cel de control al activităților, ce ar putea fi exploatată declanșând o faptă de corupție;
- **Amenințare** = acțiunea sau evenimentul potențial de corupție care poate să apară în cadrul activității;
- **Risc** = probabilitatea de apariție a unei amenințări de corupție vizând un angajat, colectiv profesional sau domeniu de activitate, determinat cauze / vulnerabilități specifice și de natură să producă un impact/efecte cu privire la îndeplinirea obiectivelor activităților unei structuri;
- **Departament** = formă de organizare care reunește un ansamblu de angajați care realizează același gen de activități și sunt expuși la riscuri de corupție similare.
- **Atribuții** = domenii de activitate aflate în responsabilitatea administrației publice locale (ex. Achiziții publice, urbanism, gestionarea proprietății publice etc.)

Potrivit datelor oficiale comunicate de Consiliul Județean Sălaj, riscurilor și vulnerabilităților specifice acestei unități administrativ-teritoriale identificate la nivelul direcțiilor/serviciilor de specialitate sunt:

1. **Serviciul Achiziții Publice, Parteneriat Public-Privat și Urmărirea Contractelor** are atribuții vulnerabile la corupție: a) Elaborarea programului anual de achiziții publice înainte de aprobarea bugetului în funcție de necesitățile compartimentelor din structura CJ Sălaj este una dintre acestea. Cauzele existenței vulnerabilității sunt: stabilirea incorectă a necesităților anuale obiective de către fiecare compartiment; estimare greșită a valorii contractelor; neîncadrarea corectă a achiziției în Planul anual de achiziții. Măsura de remediere a vulnerabilității este *de a elabora programul anual de achiziții publice la termen*; b) Elaborarea programului anual de achiziții publice după aprobarea bugetului. Cauzele existenței vulnerabilității sunt: necuprinderea tuturor achizițiilor în planul anual; valoarea estimată greșită a contractelor ce urmează a fi atribuite; caiete de sarcini însoțite de devize de lucrări care nu sunt întocmite la data elaborării planului; neîncadrarea corectă a achizițiilor în planul anual de achiziții. Măsura de remediere a vulnerabilității este *de a elabora programul anual de achiziții publice la termen*.
2. **Direcția Dezvoltare și Investiții** are ca atribuție vulnerabilă la corupție "*transpunerea în proiecte cu finanțare externă a priorităților identificate cu întârziere*". Cauzele existenței vulnerabilității sunt: promovarea insuficientă a unor programe cu finanțare externă; informații insuficiente referitoare la posibilele surse de finanțare; documentare insuficientă pentru a furniza argumente pertinente referitoare la

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

necesitățile de finanțare externă în perspectiva dezvoltării economico-sociale durabile; cunoașterea insuficientă a condițiilor impuse de finanțatori prin ghidurile de finanțare ale diferitelor programe; slaba mobilizare în elaborarea cererilor de finanțare și a documentelor suport; întârzieri în transmiterea unor răspunsuri clare și argumentate la solicitările de clarificări formulate. Măsurile de remediere a vulnerabilității sunt de a asigura: o documentare permanentă; o promovare adecvată a programelor finanțate; aprobarea unor contracte cadru cu clauze clare, neinterpretabile.

3. **Direcția Juridică și Administrație Locală** are atribuții vulnerabile la corupție: a) neformularea în termen a apărărilor; b) pierderea citației și a actelor însoțitoare; c) negăsirea punctelor slabe ale acțiunii. Cauzele existenței vulnerabilităților sunt: a) necunoașterea faptului că instituția a fost citată duce la situația de a nu putea formula apărările la timp; b) Faptul de a nu înregistra în Registrul de corespondență citațiile și actele însoțitoare duce la realizarea unei evidențe deficitare a cauzelor aflate pe rolul instanțelor de judecată la care Consiliul județean este parte; c) Stabilirea obiectului dosarului, cu încadrarea în legislația în vigoare. Măsurile de remediere a vulnerabilităților sunt: a) Urmărirea termenelor dosarelor de către fiecare consilier juridic în parte; b) Stabilirea unor reguli clare privind înregistrarea citațiilor; c) Documentare permanentă în ceea ce privește legislația în vigoare.
4. **Structura Arhitectului Șef** are atribuții vulnerabile la corupție: a) emiterea certificatului de urbanism; b) emiterea autorizației de construire. Cauzele existenței vulnerabilităților sunt: PATJ/PUG expirat sau nu se încadrează în reglementări/RLU; solicitare eronată sau incomplet formulată (necompletare alin., nesemnat, neștampilat); documentație incompletă (lipsă CF actualizată, aviz primar, aviz oportunitate, pc, memoriu, plan vizat OCPI, taxa incorectă etc.); verificare superficială sau părtinitoare; omiterea solicitării unor avize (intenționat sau nu); taxă incorectă; nemulțumirea solicitantului legată de timpul de emitere, avize; omitere înregistrare; omitere transmitere o copie la administrația locală; formular incomplet redactat (necompletare alin., nesemnat, neștampilat, lipsă formularele anexă sau necompletate); omitere transmitere o copie la administrația locală; omitere înregistrare; nemulțumirea solicitantului legată de timpul de emitere; lipsa dovezii proprietății în formă legalizată și/sau a unor avize solicitate prin CU. Măsurile de remediere a vulnerabilităților sunt: a) Simplificarea procedurilor de emitere a avizelor și autorizațiilor; b) atenție sporită din partea funcționarilor publici.
5. **Direcția Economică** are atribuții vulnerabile la corupție: a) Neîntocmirea în termen a proiectului bugetului de venituri și cheltuieli; b) Bugetarea cheltuielilor în

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

neconcordanță cu clasificarea economică și funcțională în vigoare; c) Erori în preluarea datelor din balanțele de verificare; d) Neîntocmirea și neprezentarea la termen a situațiilor financiare. Cauzele existenței vulnerabilităților sunt: inexistența documentelor justificative pentru primirea, eliberarea/evidența și utilizarea bunurilor materiale, efectuarea încasărilor/plăților pentru cheltuirea mijloacelor bănești; nerespectarea regulilor de reconstituire a documentelor justificative pierdute, sustrase sau dispărute, precum și de păstrare (arhivare) a actelor de gestiune; neîncadrarea contractelor/ comenzilor în plafoanele aprobate; stabilirea eronată a sumei de plată. Măsurile de remediere a vulnerabilităților sunt: actualizarea permanentă a situațiilor financiare pentru întocmirea bugetului la termen; asigurarea unui control eficient a execuției bugetare; limitarea fondurilor și a tranzacțiilor extra-bugetare; actualizarea permanentă a situațiilor financiare pentru întocmirea bugetului la termen; atenție sporită din partea funcționarilor publici.

Alte măsuri de remediere a vulnerabilităților:

- Pentru a evita întârzierile în adoptarea unor decizii ale autorităților locale și pentru a asigura norme și proceduri de lucru - se poate trece la simplificarea procedurilor administrative și se va pune accent pe eliberarea certificatelor și autorizațiilor;
- Pentru a crește nivelul de participare și implicare a reprezentanților administrației publice locale - vor fi organizate consultări/dezbateri publice periodice în plan local pentru promovarea bunelor practici anticorupție la nivelul administrației publice locale și creșterea încrederii cetățenilor;
- Pentru o programare corespunzătoare a cursurilor, pentru o adaptare la profilul funcționarilor publici/salariaților și pentru o evitare a tratării cu superficialitate a participării personalului la sesiunile de formare profesională - se vor lua măsuri de instruire periodică privind normele de etică și conduită;
- Pentru a asigura resurse umane și financiare suficiente desfășurării activității în cadrul autorităților/instituțiilor publice - se vor lua măsuri de consolidare a autonomiei operaționale a structurilor de control intern și de conștientizare a factorilor de decizie de la nivelul instituțiilor implicate cu privire la rolul sistemelor de control intern/managerial;
- Pentru a lua măsuri legate de resurse umane, materiale sau financiare insuficiente - se va urmări implementarea sistematică a recomandărilor formulate sau a măsurilor dispuse de către structurile de audit intern și de control și se va face verificarea

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

periodică a stadiului implementării acestora și analizarea cauzelor neimplementării, dacă este cazul;

- Pentru a se evita practica unui caracter formal al comisiilor de discipline sau o orientare a practicii comisiilor spre cele mai ușoare sancțiuni se vor lua măsuri pentru aplicarea de sancțiuni disciplinare cu caracter disuasiv pentru încălcarea standardelor etice și de conduită anticorupție la nivelul tuturor funcțiilor și demnităților publice;
- Pentru a lua măsuri legale de motivare a personalului - se va asigura un mediu de integritate adecvat în structurile de audit intern și control, în principal prin:
 - a) garantarea prin regulamentele de organizare și funcționare/atribuțiile structurii/atribuțiile postului a neingerinței șefilor ierarhici sau a altor persoane în activitatea persoanelor în cauză;
 - b) analiza și declararea independenței și obiectivității persoanelor din structurile de control și audit intern, înainte de începerea misiunilor specifice;
 - c) controlul strict al aplicării codurilor generate de conduita de către personalul cu atribuții de control, audit intern și verificare;
 - d) supervizarea rezultatelor misiunilor de control, audit intern și verificare.

Pentru o identificare timpurie a riscurilor și vulnerabilităților și pentru o prevenire a eșecului în identificare, trebuie întreprinse următoarele acțiuni principale⁸:

- auditul/controlul intern al sistemului de prevenire a tentativelor și faptelor de corupție;
- adoptarea unor norme specifice organizației privind metodologia standard de evaluare a riscurilor la corupție și implementarea acesteia;
- publicarea listei incidentelor de integritate și a măsurilor de remediere, alături de rezultatele evaluării Standardelor de Control Inter Managerial (SCIM) și de indicatorii aferenți fiecărui standard;
- stabilirea de ținte de management pentru funcțiile de conducere privind gradul de conformitate administrativă și de implementare a standardelor legale de integritate.

La nivel național, MDRAP, prin *Raportul⁹ de monitorizare (M2) a implementării Strategiei Naționale Anticorupție 2016 - 2020 la nivelul administrației publice locale în anul 2017, a prezentat situația privind Identificarea riscurilor și vulnerabilităților la corupție.*

⁸ Conform Strategiei Naționale Anticorupție 2016 – 2020 „Obiectul specific 2.1”, „Acțiuni principale”

⁹ [https://www.mdrap.ro/userfiles/Raport_M2_final\(1\).doc](https://www.mdrap.ro/userfiles/Raport_M2_final(1).doc)

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Conform datelor prezentate, un număr de **457** de primării și consilii județene din totalul de **3228** au elaborat și transmis către MDRAP – DIBGPP documentele privind identificarea riscurilor și a vulnerabilităților la corupție, precum și a măsurilor de remediere, ceea ce reprezintă un grad de raportare de **14,16%**.

Raportul de evaluare a riscurilor și vulnerabilităților la corupție și a măsurilor de remediere trebuie să fie întocmit corect și complet și să țină cont de: atribuția care a fost identificată ca fiind vulnerabilă la corupție; vulnerabilitățile existente; amenințări; gradul de risc (ridicat, mediu, scăzut), cauze, măsuri de remediere a vulnerabilităților.

EXEMPLU¹⁰:

Într-o instituție publică, persoana care are atribuții în domeniul achizițiilor publice de servicii este vulnerabilă atunci când nu există proceduri eficiente de inspecție și monitorizare a calității serviciilor furnizate de câștigătorii licitației. Pot apărea situații în care acestea l se pot atenții pentru a nu cere detalii despre calitatea serviciilor. În această situație avem de a face cu risc ridicat de producere a unor fapte de corupție iar cauzele pot fi multiple: contract fără clauze clare, lipsa cunoștințelor funcționarilor publici în identificarea greșelilor de proiectare.

Responsabilitatea pentru o faptă de corupție aparține atât persoanei care o propune, cât și funcționarului care o acceptă. În acest sens, trebuie abordată o atitudine fermă de condamnare a unor astfel de acte.

În contextual unei legislații favorabile denunțării faptelor de corupție, atât prin apariția Legii nr. 78/2000 cât și prin Legea nr. 571/2004, în România este semnalată lipsa încrederii în mecanismele de protejare a celor care denunță fapte de corupție din motive care, de cele mai multe ori, țin de temerea că un astfel de demers s-ar răsfrânge negativ asupra persoanei denunțate sau chiar a instituției.

Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP) a acordat și acordă sprijin în procesul de implementare a măsurilor Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2020 (SNA) la nivel local, asigură transfer de know-how prin punerea la dispoziție de modele, instrumente pentru identificarea vulnerabilităților și a riscurilor la corupție, legislația în vigoare în domeniul prevenirii corupției etc.

Astfel, MDRAP a elaborat și publicat pentru administrația locală o serie de instrumente utile implementării SNA 2016-2020, cum ar fi:

¹⁰ Metodologie de identificare a riscurilor și vulnerabilităților elaborată de Ministerul Dezvoltării și Administrației Publice, www.mdrap.ro

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

- Declarație privind aderarea la valorile fundamentale, principiile, obiectivele și mecanismul de monitorizare a Strategiei Naționale Anticorupție 2016 – 2020¹¹;
- Metodologia de identificare a riscurilor și vulnerabilităților la corupție (autorități publice locale) cu Anexa A: Lista de atribuții și Anexa C: Raport de evaluare a riscurilor și vulnerabilităților la corupție și a măsurilor de remediere¹²;
- Model - Codul de etică și integritate a personalului primăriei/ consiliului local/ consiliului județean ¹³;
- Raport de monitorizare (M2) a implementării Strategiei Naționale Anticorupție 2016 – 2020 la nivelul administrației publice locale ¹⁴;
- Model – Plan de integritate¹⁵;
- Procedura de sistem privind avertizarea în interes public¹⁶

La nivel național, MDRAP, prin *Raportul¹⁷ de monitorizare (M2) a implementării Strategiei Naționale Anticorupție 2016 - 2020 la nivelul administrației publice locale în anul 2017 a prezentat o concluzie ce se desprinde din analiza documentelor comunicate de UAT-uri:*

- ***se impune instruirea personalului de la nivelul autorităților administrației publice locale pentru identificarea riscurilor și vulnerabilităților la corupție, precum și a măsurilor de remediere a acestora, astfel încât acesta să înțeleagă instrumentul de lucru (metodologia de identificare a riscurilor și vulnerabilităților la corupție) care le-a fost pus la dispoziție și să-l poată utiliza să elaboreze analize de risc specifice instituției. În caz contrar, există riscul ca întregul proces de identificare a riscurilor și vulnerabilităților la corupție, precum și a măsurilor de remediere să fie un exercițiu cu un caracter formal.***

¹¹ https://www.mdrap.ro/userfiles/Declaratie_aderare%20SNA_%202016_2020.pdf

¹² http://mdrap.ro/userfiles/buna_guvernare/metodologie_sna.doc

¹³ https://www.mdrap.ro/userfiles/MODEL_Cod%20de%20etica%20si%20integritate_APL.doc

¹⁴ [https://www.mdrap.ro/userfiles/Raport_M2_final\(1\).doc](https://www.mdrap.ro/userfiles/Raport_M2_final(1).doc)

¹⁵ <https://www.mdrap.ro/userfiles/Model%20plan%20de%20integritate%20-%20APL.doc>

¹⁶ <https://www.mdrap.ro/userfiles/procedura%20sistem%20-%20Avertizor%20de%20integritate.doc>

¹⁷ [https://www.mdrap.ro/userfiles/Raport_M2_final\(1\).doc](https://www.mdrap.ro/userfiles/Raport_M2_final(1).doc)

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

CAPITOLUL 2

DEZVOLTAREA UNEI CULTURI A TRANSPARENȚEI PENTRU O GUVERNARE DESCHISĂ LA NIVEL LOCAL

La nivel național, prin alăturarea la inițiativa internațională Open Government Partnership (OGP) în anul 2011, Guvernul României a obținut un sprijin în a construi un mecanism auxiliar pentru a deveni un guvern mai deschis, mai responsabil și mai eficient. Prin Planul Național de Acțiune 2016-2018, implementat în prezent, s-a pus accent pe promovarea transparenței și combaterea corupției, încurajarea participării civice la viața publică și folosirea noilor tehnologii în administrație, acțiuni prevăzute și la nivelul Strategiei Naționale Anticorupție. Direcțiile de acțiune la nivelul guvernațiilor s-au bucurat de sprijinul acordat de organizații nonguvernamentale, în special organizații partenere ale proiectului Coaliția pentru date deschise.

Guvernarea deschisă se bazează pe 3 principii¹⁸:

- transparența guvernării (accesul neîngrădit al cetățenilor la toate informațiile deținute de autoritățile publice);
- participarea publicului la luarea deciziilor, cu accent pe responsabilitatea autorităților de a acționa activ în acest sens;
- colaborarea între instituții publice și cetățeni pentru implementarea măsurilor, inclusiv prin parteneriate și sprijinirea grupurilor de cetățeni la nivel local.

Context

Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă (Open Government Partnership – OGP) este un acord internațional prin care guvernele se angajează să promoveze transparența, să prevină corupția și să utilizeze noile tehnologii pentru a consolida actul de guvernare și dialogul cu cetățenii.

Țările care au aderat la OGP s-au angajat să dezvolte propriile planuri de acțiune prin care să implice mai multe părți interesate, să implice activ cetățenii și societatea civilă. Implicarea societății civile în elaborarea planului național de acțiune reprezintă un pas esențial în îmbunătățirea dialogului dintre cetățeni, societatea civilă și guvern. Aceasta, la rândul său, este unul dintre obiectivele principale ale OGP.

¹⁸ <http://www.inovarepublica.ro/proiect-guvernare-deschisa/>

Romania, prin guvernul său, a aderat la acest parteneriat în anul 2011 și la obiectivele acestuia. Angajamentele asumate de Guvernul României au reflectat obiectivele parteneriatului prin cele patru Planuri naționale de acțiune implementate până în prezent, începând cu anul 2012 și s-au concretizat prin măsuri privind deschiderea datelor publice (open data), încurajarea dialogului între reprezentanții administrației publice și societatea civilă.

Conform Hotărârii de Guvern nr. 21/2017 privind organizarea, funcționarea și atribuțiile Secretariatului General al Guvernului, cu modificările și completările ulterioare, Secretariatul General al Guvernului asigură coordonarea și monitorizarea Parteneriatului pentru Guvernare Deschisă.

În prezent, se implementează al patrulea Plan de acțiune (2018 – 2020), care a rezultat în urma consultării și comunicării reprezentanților administrației centrale cu societatea civilă, prin care se reafirma angajamentele României cu privire la respectarea principiilor de baza ale OGP.

Informațiile despre Guvernarea Deschisă la nivel local pot fi accesate la adresa www.ogp.gov.ro/nou/pna.

Potrivit datelor publice, în anul 2016, Open Government Partnership a lansat programul OGP Subnațional, cu un pilot de 15 guverne locale, redenumit OGP Local și extins în anul 2018 cu încă 5 participanți (printre care și Municipiul Iași).

Programul OGP Local se aliază viziunii Parteneriatului privind îmbunătățirea proceselor de guvernare și a serviciilor publice centrate pe cetățean. Administrațiile locale participante au urmat un proces similar cu cel destinat statelor.

În anul 2019, ca urmare a rezultatelor obținute și a lecțiilor învățate din această primă fază a programului, Comitetul Director al OGP a decis extinderea acestuia și adoptarea unei Strategii dedicate care să permită o dezvoltare sustenabilă și de impact (implicând și unele schimbări în procesul de implementare).

BUNA PRACTICĂ

INIȚIATOR: MUNICIPIUL IAȘI

BUNĂ PRACTICĂ: IAȘI, ROMÂNIA – ACTION PLAN 2019 – 2021 în cadrul Parteneriatul ui pentru Guvernare Deschisă pentru programul OGP Local

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

COMUNICARE ÎN SPAȚIUL PUBLIC: <https://www.opengovpartnership.org/documents/iasi-romania-action-plan-2019-2021/>

DESCRIERE: De peste patru ani Municipiul Iași a adoptat un nou stil de a face politici publice, societatea civilă devenind un puternic și serios partener al Primăriei în procesul de realizare a politicilor publice. A fost încurajată politica de deschidere a Primăriei față de ieșeni și societatea civilă, dar și față de mediul de afaceri, care a găsit în municipalitate un partener constant și onest.

În cadrul sesiunii de selecție organizată în anul 2018 de Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă pentru programul OGP Local, a fost selectată și Primăria Municipiului Iași. În urma procesului de consultare cu societatea civilă, Primăria Iași a aprobat și publicat Planul Local de Acțiune OGP 2019-2021, a cărui implementare a început de la data de 31 august 2019.

Planul Local de Acțiune, parte a angajamentului orașului ca membru al Programului Local al Parteneriatului pentru Guvernare Deschisă, și-a asumat trei proiecte majore pe care să le implementeze în perioada septembrie 2019 – august 2021:

MĂSURA I. Strategia de branding a orașului – legitimitatea democratică a unei guvernante deschise în Municipiul Iași - angajamentul promovează procesul de elaborare a unei strategii de branding a orașului ca un „efort-umbrelă” ce are ca scop remodelarea relației dintre cetățeni și oraș prin conectarea acestora la proiectele publice, strategiile și planurile viitoare.

Astfel, se va crea:

- o transparență mai mare la nivel administrative;
- o mai bună relaționare a cetățenilor cu diferitele părți interesate în legătură cu anumite proiecte, progresul, dar și planurile viitoare ale acestora, în domenii de interes, asigurând, de asemenea, continuitatea acestei relații cu orașul, prin integrare personală și internalizare, ca o caracteristică esențială a identității locale.

MĂSURA II. Iașul Curat: 100% oameni, 0% deșuri - este un proiect pilot pentru încurajarea colectării selective a deșeurilor și diminuarea pe termen scurt, mediu și lung a volumului de gunoi care deteriorează sănătatea mediului în care trăim, atât din punct de vedere ecologic, cât și socio-economic.

Proiectul include trei sub-măsuri gândite să asigure:

- a) Impactul pe termen scurt, răspunzând nevoii de informare, conștientizare și de diminuare a costurilor schimbării, pentru ieșenii care aleg să colecteze selectiv;
- b) Impactul pe termen mediu, asigurând transferul de informații între ieșeni și operatorul de salubritate, pentru armonizarea strategiei și a planului său de activitate cu nevoile și viziunea cetățenilor;

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

c) Impactul pe termen lung, asigurând baza de cercetare și cunoaștere esențială pentru dezvoltarea politicilor și reglementărilor care să diminueze producția obiectelor care nu pot fi integrate în economia circulară.

Măsura armonizează mai multe standarde ale guvernării deschise:

a) Construiește pe baza unei strategii agreeate și asumate de municipalitate, „Zero Waste”, punând în practică principiul co-creării proiectelor publice prin armonizarea demersurilor întreprinse de instituții și inputul cetățenilor;

b) Plasează puterea schimbării în mâinile cetățenilor, împuterniciți de instituțiile publice să dea curs unor comportamente responsabile (prin concursul cartierelor conștiente, distribuirea recipientelor pentru colectarea selectivă și dotarea cartierului câștigător cu stații de colectare a uleiului uzat, de îmbrăcăminte și încălțăminte);

c) Permite evaluarea transparentă a impactului;

d) Aduce în dialog cetățenii și instituțiile publice, pentru dezvoltarea strategiei și a planului de activități a operatorului de salubritate, sporind responsabilitatea și transparența acestuia;

e) Angajează în dialog mai mulți agenți ai schimbării (cetățeni, instituții, cercetători și deschide dialogul pentru viitoarea angajare a actorilor din industrie în demersurile destinate să diminueze poluarea).

MĂSURA III. Design4Community - Mecanism de co-creare de soluții pentru probleme publice care vizează dezvoltarea unui mecanism de participare publică ce presupune un proces colaborativ (administrație, mediu academic, mediu privat și societate civilă) de identificare, prioritizare și dezvoltare de soluții inovative și inteligente a unor probleme din comunitate.

Implementarea măsurii implică următoarele etape:

1. facilitarea procesului de înscriere și prioritizare a problemelor cetățenilor;
2. organizarea procesului de lucru pentru identificarea colaborativă a soluțiilor la problemele prioritizate de comunitate prin metodologia design thinking;
3. coordonarea procesului de consultare a comunității privind soluțiile dezvoltate colaborativ la problemele prioritizate de cetățeni;
4. monitorizarea implementării soluțiilor și evaluarea progresului.

Design4Community consacră principiile de bază ale OGP, aducând cetățenii, specialiștii și actorii statului la aceeași masă pentru generarea inovativă a soluțiilor la problemele publice.

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Procesul de implementare facilitează monitorizarea progresului și îmbunătățirea soluției în timp real, iar mecanismul permite îmbunătățirea continuă a proceselor de priorizare a problemelor publice și de rezolvare a acestora, contribuind la responsabilizarea și transparentizarea instituțiilor publice, precum și la asigurarea unui cadru constant, stabil și predictibil de colaborare activă între ieșeni și instituțiile statului.

MODALITĂȚI DE IMPLEMENTARE: Autoritățile își vor asuma conceptul de oraș atractiv pentru locuitorii săi, pentru mediul de afaceri, pentru domeniul turistic și academic, care implică un proces major de participare civică din partea comunității locale.

Implicarea civică în promovarea identității, care va fi direct legată de proiectele publice și de datele de pe portaluri, va promova diseminarea și internalizarea informațiilor publice furnizate. Conștientizarea disponibilității informațiilor publice, dar și a semnificației acestora, datorată legăturii lor cu identitatea locală, ar trebui să lămurească comunitatea în legătură cu acțiunile ce au loc în orașul lor. Se vor lua măsuri de digitizare a strategiilor orașelor și a proiectelor publice, de-a lungul grupurilor de interese ale comunității locale și a părților interesate, pentru a genera transparentizarea actului administrativ.

Vor fi derulate campanii de branding pentru că acestea generează creștere economică și îmbunătățesc calitatea vieții cetățenilor, ambele fiind atinse în mod durabil prin crearea unei identități locale care schimbă modelele relaționale dintre autorități și cetățeni, permițând cetățenilor să relaționeze mai bine cu proiectele publice și cu deciziile de la nivelul primăriei, în timp ce administrația locală este obligată să asigure o mai bună comunicare în cadrul proiectelor orașului.

Strategia de brand este strâns legată de construirea conceptului de oraș-inteligent, puternic influențat de modul în care acesta este poziționat caracterizat de particularitățile sale. Crearea portalurilor de date accesibile publicului, în domenii de interes pentru diferiți actori (societatea civilă, afaceri, educație, turism), alături de digitalizarea strategiilor orașului și a proiectelor publice subordonate este în mare măsură legată de strategia orașului privind problematica orașului-inteligent.

Se vor lua măsuri de responsabilitate și accesul public la date. Distribuirea și prezentarea într-un mod prietenos a datelor interne (strategii, proiecte, planuri viitoare) creează

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

încredere public și obligă la respectarea promisiunilor făcute. Pe lângă digitalizarea proiectelor publice grupate în funcție de interesele comunității, portalurile de date publice accesibile, concepute pentru a împărtăși statistici relevante pentru diferite părți interesate, permit mai multor tipuri de grupuri sociale să verifice și să utilizeze informații valide.

Demersurile în domeniul dezvoltării durabile la nivelul comunității, trebuie să se facă printr-o creare în comun a proiectelor publice, prin plasarea puterii schimbării în mâinile cetățenilor, printr-o evaluare transparentă a impactului și printr-un dialog deschis între toți agenții schimbării. Autoritățile și instituții publice trebuie să țină cont de inputul cetățenilor.

Prin mecanisme precum **Design4Community** se pot crea canale de colaborare constantă între instituțiile publice locale și cetățeni, se poate facilita schimbul de/accesul la informații între instituții și cetățeni, se poate oferi posibilitatea participării cetățenilor la identificarea problemelor și implementarea soluțiilor, se pot responsabiliza instituțiile publice și cetățenii, poate fi utilizat know how-ul existent în comunitate, poate fi utilizată tehnologia pentru schimbul de idei/opinii/informații/comunicare ieftină, rapidă și directă între cetățeni și autorități.

BUNĂ PRACTICĂ

INIȚIATOR: INSTITUȚIA PREFECTULUI JUDEȚULUI IALOMIȚA

BUNĂ PRACTICĂ: ROLUL ACTIV AL PREFECTULUI ÎN PROMOVAREA PRINCIPIILOR BUNEI GUVERNĂRI LA NIVELUL ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE DIN JUDEȚUL IALOMIȚA

COMUNICARE ÎN SPAȚIUL PUBLIC: <https://il.prefectura.mai.gov.ro/>

DESCRIERE: Pentru eficientizarea activității de control al legalității actelor administrative adoptate/emise de autoritățile administrației publice locale, prin intermediul unui cont de e-mail special creat, sunt transmise eficient și în timp real, către funcționarii cu atribuții de control legalitate acte din cadrul Instituției Prefectului județul Ialomița, atât proiectele de acte administrative cât și documentele care însoțesc adoptarea acestor proiecte, prin poșta electronică, pentru a fi verificate anterior adoptării/emiterii lor. Prin măsurile astfel aplicate, s-a redus numărul actelor administrative adoptate/emise cu încălcarea prevederilor legale, respectiv numărul acțiunilor promovate la instanța de contencios administrativ de către

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

prefect. Acest lucru a reieșit din analiza făcută asupra numărului actelor administrative considerate ilegale în urma controlului de legalitate exercitat de Prefectul județului Ialomița.

Pornind de la importanța deosebită a administrației publice în rezolvarea multiplelor probleme economico-sociale, apare evident faptul că realizarea deciziei administrative, executarea ei la parametrii maximi de cantitate și calitate, prezintă o mare importanță, aceasta conferind eficiența actului de administrație și atingerea scopului propus. Pentru a cunoaște însă modalitatea de materializare a deciziei administrative, se impune efectuarea controlului executării acesteia. Activitatea de control a autorităților administrației publice constituie un complex investit să opereze verificarea și adoptarea măsurilor ce se impun pentru asigurarea legalității și obținerea unei activități optime a autorităților administrației publice. Funcția de control are ca finalitate perfecționarea continuă a procesului transformării deciziilor în realitate obiectivă. Aceste constatări privind importanța și rolul controlului administrativ în cadrul administrației publice, care reprezintă în esență activitatea de executare și organizare a executării în concret a legii, sunt motivele care au contribuit în alegerea acestei teme.

O acțiune care s-a dovedit a fi eficientă încă de la implementarea ei a fost inițiativa Prefectului județului Ialomița de a înființa o casuță de mail specială destinată autorităților publice locale, pentru transmiterea în timp util, în vederea analizării, a proiectelor de acte administrative, înainte de emiterea/adoptarea acestora de către autoritățile administrației publice locale din județ: De remarcat este faptul că, deși exercitarea controlului de legalitate de către prefect se face numai asupra hotărârilor adoptate de consiliile locale, nu și asupra proiectelor de hotărâri, comunicarea eficientă între instituții, în speță, transmiterea în timp util, prin poșta electronică, a acestor documente, pentru analizarea lor anterioară, de către funcționarii instituției prefectului, a condus la creșterea calității muncii desfășurate de toți funcționarii implicați în aceste activități precum și la eficientizarea controlului de legalitate exercitat de către prefect.

Eliminarea eventualelor erori de interpretare și aplicare a legislației în vigoare, de către autoritățile administrației publice locale din Județul Ialomița, creșterea nivelului de transparență a activității Instituției Prefectului Județul Ialomița, sporirea gradului de încredere a tuturor actorilor sociali în ceea ce privește îndeplinirea atribuțiilor conferite prin lege de către Prefectul județului Ialomița și de către Instituția Prefectului, având în vedere faptul că activitățile de control și măsurile dispuse în consecință, vizează toate autoritățile administrației publice locale din județ, responsabilizarea tuturor angajaților din cadrul autorităților publice locale din județ, evitarea adoptării/emiterii unor acte administrative, cu

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

încălcarea prevederilor legale, reducerea timpului necesar verificării actelor administrative comunicate către prefect, în vederea exercitării controlului de legalitate, prin clarificarea aspectelor care fac obiectul actelor administrative.

MODALITĂȚI DE IMPLEMENTARE: Pentru realizarea unei administrații publice care să se armonizeze cu instituțiile administrației europene, se impune necesitatea coordonării eforturilor tuturor instituțiilor publice, prin acțiuni și măsuri menite să asigure respectarea și aplicarea corectă a Constituției și legilor, în aceeași măsură, de autoritățile administrației publice și de cetățeni.

Controlul exercitat de prefect este un control administrativ care consacră rolul prefectului în asigurarea respectării legii și ordinii publice, de a veghea ca activitatea consiliilor locale, județene și a primarilor să se desfășoare conform legii.

BUNĂ PRACTICĂ

INIȚIATOR: COMUNA BOGHIȘ

BUNĂ PRACTICĂ: ROLUL ACTIV AL CETĂȚEANULUI ÎN ÎNFIINȚAREA/ORGANIZAREA UNITĂȚII ADMINISTRATIV-TERITORIALE

COMUNICARE ÎN SPAȚIUL PUBLIC: <https://primariaboghis.ro/rapoarte-de-activitate/>, RAPORTUL PRIMARULUI PE ANUL 2018, PRECUM ȘI DISCURSUL PRIMARULUI ÎN CADRUL PROGRAMULUI DE FORMARE DIN CADRUL PROIECTUL „SĂLAJUL SPUNE NU CORUPȚIEI!”

DESCRIERE: Boghișul și Bozieșul sunt unele din cele mai vechi așezări omenești din județul Sălaj. De la începutul dezvoltării sale Boghișul a funcționat ca și comună, în perioada feudalismului a avut rang de oraș. Din punct de vedere **administrativ**, comuna Boghiș cu satele componente: Boghiș și Bozieș au funcționat ca și comună de sine stătătoare până în anul 1946, când a fost atașat comunei Valcău de Jos timp de **zece ani**. Din ianuarie 1956 comuna se restabilește în Boghiș până în anul 1968 când, din cauza politicii de sistematizare a regimului trecut, comuna Boghiș este arondată comunei Nușfalău timp de 37 de ani (2005). Voința fermă a locuitorilor satelor Boghiș și Bozieș concretizată prin referendumul din 6 februarie 2005, a făcut posibilă reînființarea comunei în Boghiș în iunie 2005 (Legea 176 din 13 iunie 2005).

În noiembrie 2004, actualul primar, în calitate de consilier local la acea dată, a inițiat un proiect de hotărâre privind consultarea populației prin referendum pentru reorganizarea comunei Nușfalău și

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

reînființarea comunei Boghiș cu satele component Boghiș și Bozieș. Proiectul de hotărâre a fost semnat de 2/3 din consilierii aflați în funcție și hotărârea a fost adoptată. Referendumul s-a organizat în luna ianuarie 2005, a fost valabil și pozitiv, instanța a validat rezultatul și am întocmit cererea de reînființare a comunei anexând actele cerute de lege pentru susținerea cererii. Documentația completă a fost înaintată Parlamentului României. Urmare acestui demers, în 13 iunie 2005 s-a adoptat Legea 176/2005 (publicat în MO în 17.06.2005) și Boghișul a redevenit comună. În iunie 2005, prefectul l-a numit Primar, prin Ordinul Prefectului, pe inițiatorul demersului, iar în octombrie 2005 inițiatorul demersului a fost "validat" de cetățeni ca primar și, împreună, s-a trecut la reconstruirea administrației și comunei.

Cetățenii care au cerut în mod insistent reînființare comunei, au răspuns prezent la toate mobilizările, în 2005 sediul primăriei, vechi de 100 de ani și foarte deteriorat, a fost renovat **prin munca voluntară (și chiar aportul material voluntar) al cetățenilor comunei.**

Astăzi, după aproape 15 ani, comuna a cunoscut o dezvoltare accentuată dovedind că acest demers a fost un real succes. Comuna are infrastructură de mediu (sistem de alimentare cu apă și canalizare) funcțională, toate instituțiile publice sunt reabilitate/reconstruite, drumurile comunale asfaltate, străzile și ulițele în curs de asfaltare, iluminat public modernizat, etc, toate acestea fiind inexistente sau în paragină la momentul reînființării. Munca nu a fost deloc ușoară, dar rezultatele sunt pe măsură.

MODALITĂȚI DE IMPLEMENTARE: Potrivit prevederilor art. 136 alin (1) "*proiectele de hotărâri ale consiliului local pot fi inițiate de primar, de consilierii locali sau de cetățeni. Elaborarea proiectelor se face de cei care le propun, cu sprijinul secretarului general al unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale și al compartimentelor de resort din cadrul aparatului de specialitate al primarului*".

Inițiativa legislativă a cetățenilor sau implicarea cetățenilor în organizarea administrativ-teritorială pot fi exemple de bună-practică pentru toți actorii sociali, politici și economici. Cetățenii, conform legii, pot avea inițiativă legislativă.

Cetățenii trebuie încurajați și informați cu privire la exercitarea acestui drept legal. Ei pot aduce un plus comunității în care trăiesc, pot îmbunătăți lucrurile care la un moment dat îi deranjează, îi îngreunează traiul. Este o formă de a-i ajuta să înțeleagă că aparțin satului lor/orașului lor natal și că, doar implicându-se, nevoile lor pot fi satisfăcute.

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Cercetările arată că cetățenii nu se implică în rezolvarea problemelor comunității din cauza statutului socio-economic, impactului scăzut al participării individuale față de participarea colectivă, lipsei de timp și bani, lipsei de cunoștințe și informații și lipsei de încredere în șansele lor de a fi eficienți. Exemplul de bună practică al Comunei Boghiș este o dovadă că se poate.

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

CAPITOLUL 3

CREȘTEREA INTEGRITĂȚII INSTITUȚIONALE PRIN INCLUDEREA MĂSURILOR DE PREVENIRE A CORUPȚIEI CA ELEMENTE OBLIGATORII ALE PLANURILOR MANAGERIALE ȘI EVALUAREA LOR PERIODICĂ CA PARTE INTEGRANTĂ A PERFORMANȚEI ADMINISTRATIVE

Legislația națională include un set complet de măsuri preventive, iar SNA 2016-2020 își propune să continue abordarea SNA 2012 - 2015, de asigurare a aplicării acestor măsuri la nivelul tuturor autorităților și instituțiilor publice centrale și locale. Eficiența redusă a măsurilor preventive a fost determinată de cele mai multe ori de:

- o cunoaștere limitată de către conducerea instituțiilor publice a acestor măsuri;
- bugetarea deficitară;
- de nealocarea resurselor umane calificate pentru a pune în aplicare cadrul existent.

SNA 2016-2020 introduce mecanisme concrete de gestionare a eșecului de management prin:

- evaluări ex-post;
- prin dezvoltarea de măsuri particularizate post incident;
- prin corelarea evaluării performanței manageriale cu cea a integrității instituționale.

Noua strategie promovează modelul de manager de instituție care se implică efectiv în promovarea integrității instituției, care își oferă propriul exemplu de integritate și sancționează sau gestionează adecvat încălcările regulilor, de la cele mai mici, de tipul abaterilor administrative, până la cele mai grave, de nivelul infracțiunilor.

BUNĂ PRACTICĂ

INIȚIATOR: U.A.T. JUDEȚUL GIURGIU

BUNĂ PRACTICĂ: DEZVOLTAREA SISTEMULUI DE MANAGEMENT ANTICORUPȚIE LA NIVELUL JUDEȚULUI GIURGIU – SisABC

COMUNICARE ÎN SPAȚIUL PUBLIC: <http://www.cri.ro/integritate-publica/dezvoltarea-sistemului-de-management-anticoruptie-la-nivelul-judetului-giurgiu-sisabc/>

DESCRIERE: Consiliul Județean Giurgiu (U.A.T. JUDEȚUL GIURGIU) în parteneriat cu Fundația Centrul de Resurse Juridice (CRJ), a demarat proiectul Dezvoltarea sistemului de management anticorupție la nivelul județului Giurgiu – SisABC”, Cod MySMIS: 116685, Cod SIPOCA.

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Scopul proiectului este de a consolida și certifica, conform standardului ISO 37001, sistemul de management anticorupție la nivelul județului Giurgiu în conformitate cu cele mai bune practici promovate de Strategia Națională Anticorupție 2016-2020.

1. Prevenirea și combaterea corupției în cadrul Consiliului Județean Giurgiu și instituțiilor subordonate prin consolidarea cadrului procedural și îmbunătățirea cunoștințelor și abilităților personalului;
2. Prevenirea și combaterea corupției la nivelul a 10 unități administrativ-teritoriale pilot, prin îndrumare metodologică cu privire la cadrul procedural și dezvoltarea cunoștințelor necesare dezvoltării și implementării sistemului de management anticorupție;
3. Elaborarea și implementarea unor mecanisme de cooperare cu societatea civilă, precum și între autoritățile publice privind monitorizarea și evaluarea implementării măsurilor anticorupție.

CONSILIULUI JUDEȚEAN GIURGIU, prin reprezentanții săi, a definit politica antimită ca fiind un instrument care permite atingerea unui grad ridicat de integritate și transparență în furnizarea serviciilor publice și exercitarea prerogativelor de putere publică, astfel încât să obțină o mai mare sustenabilitate și valoare adăugată a politicilor publice, proiectelor și acțiunilor implementate, ce rezidă la nivel instituțional într-o mai mare legitimitate dobândită la nivelul clientului actului administrativ furnizat – societatea civilă.

Domeniile de activitate conform standardului ISO:37001:2016 sunt administrație publică locală; adoptarea de strategii și implementarea de programe de dezvoltare economică, socială și de mediu a județului; servicii de arhitectură și urbanism la nivel județean; administrarea domeniului public și privat al județului.

Consiliul Județean Giurgiu a instituit **Sistemul de management Antimită**, devenind prima instituție a administrației publice locale din România certificată anti-mită. Prin anunț public a lansat invitația, la nivelul comunității locale, ca toți cei interesați, să adere la obținerea certificării Sistemului de management Antimită conform cerințelor Standardului internațional ISO:37001:2016.

MODALITĂȚI DE IMPLEMENTARE: Aplicarea unitară a normelor, mecanismelor și procedurilor în materie de etică și integritate în autoritățile și instituțiile publice. Aplicarea unitară la nivelul unității administrativ-teritoriale și unităților subordonate a standardelor de prevenire a corupției.

Creșterea gradului de implementare a măsurilor referitoare la prevenirea corupției și a indicatorilor de evaluare în autoritățile și instituțiile publice prin creșterea implementării măsurilor de prevenire a corupției la nivelul comunității locale.

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Îmbunătățirea cunoștințelor și a competențelor personalului din cadrul autorității și instituțiilor publice subordonate în ceea ce privește prevenirea Corupției prin îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor funcționarilor publici, personalului contractual și aleși locali locali din unitatea administrativ-teritorială.

BUNĂ PRACTICĂ

INIȚIATOR: PREFECTURA JUDEȚULUI IALOMIȚA

BUNĂ PRACTICĂ: ETICA, CONDUITA, PREVENIREA ȘI COMBATERICA CORUPȚIEI ABORDATE CA SUPT DECIZIONAL

COMUNICARE ÎN SPAȚIUL PUBLIC: RAPORT DE ACTIVITATE - 2018
<https://il.prefectura.mai.gov.ro/>

DESCRIERE: Conform Raportului anual de activitate – 2018, în Capitolul V – SUPT DECIZIONAL, Instituția Prefectului - Județul Ialomița prezintă activitățile desfășurate în domeniile:

1. Controlul intern managerial; registrul riscurilor; registrul procedurilor
2. Audit intern
3. **Etică și conduită**
4. Protecția informațiilor clasificate
5. **Prevenirea și combaterea corupției**

La nivelul PREFECTURII JUDEȚULUI IALOMIȚA a fost desemnată o persoană pentru sprijinirea activităților specializate de prevenire a corupției, denumită consilier pentru integritate.

Consilierul pentru integritate s-a desemnat prin ordin prefectului, din rândul personalului care își desfășoară activitatea în cadrul Instituției Prefectului – Județul Ialomița, pentru sprijinirea activităților specializate de prevenire a corupției, și reprezintă persoana de contact între angajați și conducerea structurii, precum și între structură și Direcția Generală Anticorupție, în ceea ce privește domeniul de prevenire a corupției.

În cursul anului 2018 întregul personal al Instituției Prefectului – Județul Ialomița a participat la activitatea de instruire anticorupție realizată de către ofițerul Serviciului Județean Anticorupție Ialomița. De asemenea, în vederea realizării activităților presupuse de managementul riscurilor de corupție, Grupul de lucru pentru prevenirea corupției din cadrul instituției a realizat activitatea de monitorizare și cea de revizuire a riscurilor de corupție, fiind întocmite Raportul de monitorizare a riscurilor de corupție pentru perioada de referință februarie – decembrie 2017 și Registrul riscurilor de corupție pe anul 2018 - revizuit.

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Raportul anual al Instituției Prefectului – Județul Ialomița evidențiază faptul că se pune accent pe transparență, management performant și respectarea dispozițiilor legale în vigoare cu privire la aceasta .

Iată câteva constatări și măsurile dispuse pentru remediere:

- Nu s-au respectat termenele instituite de dispozițiile Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public;
- Petițiile nu au fost gestionate astfel încât să se respecte întocmai prevederile O.G. nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, cu modificările și completările ulterioare;
- Nu s-au aplicat întocmai dispozițiile legale în ceea ce privește dispunerea de măsuri și aplicarea de sancțiuni atunci când, în urma verificărilor, se constată că sunt încălcate dispozițiile legale în materie;
- Nu au fost actualizate Regulamentul de Ordine Interioară și Regulamentul de Organizare și Funcționare;
- Raportul anual privind transparența decizională nu a fost întocmit cu respectarea prevederilor art. 13 din Legea 52/2003 privind transparența decizională;
- Nu s-a răspuns în termen de 10 zile la solicitările de informații de interes public;
- Nu au fost respectate dispozițiile legale referitoare la organizarea și funcționarea comisiei de disciplină și a comisiei paritare;
- Nu a fost îndeplinită activitatea de evaluare a performanțelor profesionale ale funcționarilor publici pentru anul 2017.

Măsuri dispuse ca urmare a controalelor la serviciile publice deconcentrate:

- Respectarea termenelor instituite de dispozițiile Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public;
- Gestionarea petițiilor astfel încât să se respecte întocmai prevederile O.G. nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, cu modificările și completările ulterioare;
- Dispunerea de măsuri și aplicarea de sancțiuni atunci când, în urma verificărilor, se constată că sunt încălcate prevederile legale;
- Reactualizarea Regulamentului de Ordine Interioară și Regulamentului de Organizare și Funcționare;
- Întocmirea Raportului anual privind transparența decizională cu respectarea prevederilor art. 13 din Legea 52/2003 privind transparența decizională;
- La constituirea comisiei de disciplină și a comisiei paritare vor fi respectate prevederile art. 4 din Hotărârea nr. 1344/2007 privind normele de organizare și funcționare

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

a comisiilor de disciplină și art. 6 din Hotărârea nr. 833/2007 privind normele de organizare și funcționare a comisiilor paritare și încheierea acordurilor colective ținându-se cont de propunerea salariaților/organizației de sindicat;

- Realizarea evaluării performanțelor profesionale ale funcționarilor publici de către evaluatori conform art. 107 din Hotărârea nr. 611/2008 pentru aprobarea normelor privind organizarea și dezvoltarea carierei funcționarilor publici.

MODALITĂȚI DE IMPLEMENTARE: Raportul anual de activitate este un instrument managerial care reflectă activitatea desfășurată la nivelul autorităților și instituțiilor. Conform LEGII nr. 544 din 12 octombrie 2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, autoritățile publice sunt obligate să dea din oficiu publicității un raport periodic de activitate, cel puțin anual, care va fi publicat în Monitorul Oficial al României.

Includerea în Raportul anual de activitate a aspectelor privind activitățile desfășurate în domeniile ETICA, CONDUITĂ, PREVENIREA ȘI COMBATEREA CORUPȚIEI și măsurile luate, va crește gradul de cunoaștere și înțelegere a standardelor de integritate de către angajați și beneficiarii serviciilor publice.

BUNĂ PRACTICĂ

INIȚIATOR: U.A.T. MUNICIPIUL CLUJ NAPOCA

BUNĂ PRACTICĂ: SISTEME DE MANAGEMENT PERFORMANT PENTRU PRIMĂRIA CLUJ-NAPOCA

COMUNICARE ÎN SPAȚIUL PUBLIC: <https://caf.primariaclujnapoca.ro/comunicat-de-presa-finalizare-proiect-sisteme-de-management-performant-pentru-primaria-cluj-napoca/>

DESCRIERE: Proiectul are ca scop îmbunătățirea performanței organizaționale prin implementarea instrumentului de auto-evaluare a modului de funcționare a instituțiilor administrației publice, CAF și îmbunătățirea sistemului de control intern managerial în Primăria Municipiului Cluj-Napoca.

CAF – Cadrul Comun de Autoevaluare a modului de funcționare a instituțiilor publice este un instrument de Management al Calității Totale (TQM) dezvoltat de sectorul public pentru sectorul public.

Proiectul va contribui la:

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

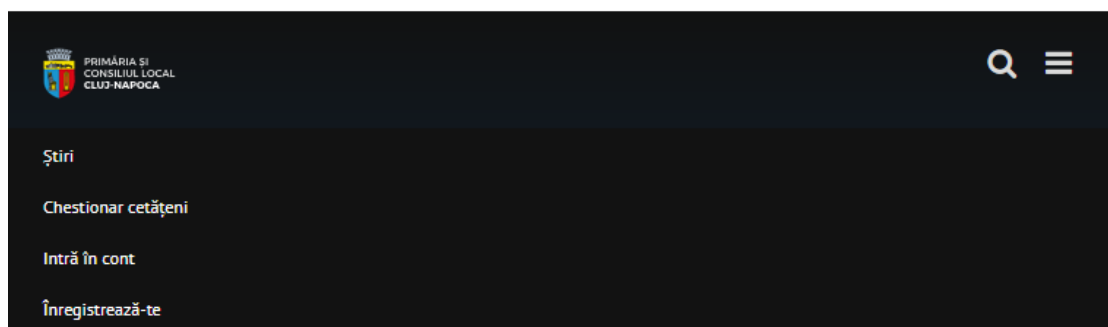
- dezvoltarea capacității personalului de a implementa sisteme și instrumente unitare de management al calității și al performanței cu scop de creștere a eficienței serviciilor oferite de către administrația publică prin instruirea/perfecționarea competențelor a unui număr de 109 angajați de la nivelul Primăriei Municipiului Cluj-Napoca, Poliția Locală și structurilor subordonate Consiliului Local, care vor urma programe de formare certificate/ateliere de instruire în domenii specifice;
- îmbunătățirea instrumentelor de comunicare internă-externă și informare, inclusiv în format electronic, pentru îmbunătățirea capacităților manageriale, dezvoltarea unui networking la nivelul UAT Cluj-Napoca.

Printre principalele rezultate ale proiectului, se numără:

- Document strategic CAF – [aici](#)
- Formularea referințelor strategice- ghid de bune practici – [aici](#)
- Procedura operațională CAF – [aici](#)
- Program dezvoltare CAF – [aici](#)
- Schema specifică pentru înțelegerea CAF – [aici](#)
- Sistem funcțional de management al riscurilor – [aici](#)
- Studiu- evaluarea de către cetățeni a serviciilor oferite de UAT Cluj-Napoca – [aici](#)

Această pagină web este cofinanțată din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020.
Pentru informații detaliate despre celelalte programe cofinanțate de Uniunea Europeană, vă invităm să vizitați www.fonduri-ue.ro

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

MODALITĂȚI DE IMPLEMENTARE: CAF – Cadrul Comun de Autoevaluare a modului de funcționare a instituțiilor publice este un instrument de Management al Calității Totale (TQM) dezvoltat de sectorul public pentru sectorul public.

CAF a fost elaborat pentru a putea fi folosit în toate zonele din sectorul public și este aplicabil instituțiilor publice de la nivel European, național, federal, regional și local

CAF își propune să fie un catalizator pentru un proces de îmbunătățire totală a organizației și are 5 scopuri principale:

- Să introducă administrațiile publice în cultura excelenței și a principiilor Managementului Calității Totale;
- Să le ghideze progresiv către un ciclu complet al îmbunătățirii continue – PDCA (Planifică, Execută, Controlează, Optimizează)
- Să faciliteze autoevaluarea unei organizații din sectorul public pentru a obține o analiză diagnostic și o identificare a acțiunilor de îmbunătățire;
- Să funcționeze ca o punte de legătură între diferite modele folosite în managementul calității, atât în sectorul public cât și în cel privat;
- Să faciliteze învățarea continuă și schimbul de experiență între diferite instituții din sectorul public.

CAF are în vedere cele 8 principii ale excelenței așa cum au fost definite inițial de EFQM, traduse pentru sectorul public și își propune să îmbunătățească performanța instituțiilor publice pe baza acestor concepte.

Principiul 1: ORIENTAREA CĂTRE REZULTATE

Organizația se concentrează pe rezultate. Sunt atinse rezultatele care satisfac toți stakeholderii (autorități, cetățeni/clienti, parteneri și personalul angajat) ținând cont de scopul stabilit inițial.

Principiul 2: ORIENTARE CĂTRE CETĂȚENI/CLIEȚI

Organizația se bazează atât pe nevoile prezente ale cetățenilor/clientilor cât și pe cele viitoare. Îi implică în dezvoltarea de produse și servicii și în îmbunătățirea performanței.

Principiul 3: LEADERSHIP ȘI CONSTANȚA SCOPULUI

Acest principiu îmbină leadershipul vizionar și inspirational cu constanța scopului într-un mediu care se află în continuă schimbare. Liderii stabilesc o misiune clară

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

precum și o viziune și valori; de asemenea crează și mențin un mediu intern în care oamenii pot fi implicați total în realizarea obiectivelor organizației.

Principiul 4: MANAGEMENT PRIN PROCESE ȘI FAPTE

Acest principiu ghidează organizația din perspective că un rezultat așteptat poate fi atins mai eficient atunci când resurse și activități aflate în legătură sunt gestionate ca un proces și deciziile eficiente sunt bazate pe date și informații.

Principiul 5: DEZVOLTAREA ȘI IMPLICAREA PERSONALULUI

Oamenii de la orice nivel reprezintă esența organizației și implicarea lor totală permite că abilitățile lor să fie folosite în beneficiul organizației. Contribuția angajaților ar trebui maximizată prin dezvoltarea, implicarea și crearea unui mediu de lucru cu valori comune și o cultură de încredere, deschidere, responsabilizare și recunoașterea meritelor.

Principiul 6: ÎNVĂȚAREA CONTINUĂ, INOVAREA ȘI ÎMBUNĂTĂȚIREA

Excelență provoacă starea de fapt existența și realizează schimbarea prin învățare continuă pentru a creă inovare și oportunități de îmbunătățire.

Principiul 7: DEZVOLTAREA PARTENERIATELOR

Instituțiile din sectorul public au nevoie de alții pentru a-și atinge scopurile și ar trebui în consecință să dezvolte și să mențină parteneriate cu valoare adăugată. O Organizație și furnizorii acesteia sunt interdependenți și o relație reciproc avantajoasă crește abilitatea ambelor părți de a crea valoare.

Principiul 8: RESPONSABILITATEA SOCIALĂ

Instituțiile publice trebuie să-și asume responsabilitatea socială, să respecte sustenabilitatea ecologică și să încerce să îndeplinească așteptările și cererile comunității locale și globale.”

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

CAPITOLUL 4

CREȘTEREA GRADULUI DE CUNOAȘTERE ȘI ÎNTELEGERE A STANDARDELOR DE INTEGRITATE
DE CĂTRE ANGAJAȚI ȘI BENEFICIARII SERVICIILOR PUBLICE

BUNĂ PRACTICĂ

INIȚIATOR: ORAȘUL CERNAVODĂ

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

BUNĂ PRACTICĂ: GHID ANTICORUPȚIE PENTRU CETĂȚENI

COMUNICARE ÎN SPAȚIUL PUBLIC: http://www.primaria-cernavoda.ro/Fisiere/SNA/2016-2020/Brosura_SNA_cetateni.pdf

DESCRIERE: Scopul elaborării ghidului a fost de a populariza și să încuraja folosirea activă de către cetățeni a instrumentelor și a mijloacelor legitime de contracarare a corupției la nivel instituțional.

Popularizarea și încurajarea cetățenilor în folosirea activă a instrumentelor și a mijloacelor legitime de contracarare a corupției la nivel unei instituțiilor publice trebuie să fie o preocupare permanentă a oricărei autorități sau instituții publice.

Corupția se multiplică pe măsură ce apare și se desfășoară, produce și mai multă corupție, fiind nevoie de eforturi majore de combatere, din partea întregii societăți. Este mai ușor să previi decât să combați și, în acest context, este nevoie de acțiuni ferme de prevenție la orice nivel administrativ. Educație și prevenirea corupției, dar mai ales implicarea în combaterea și sancționarea ei, reprezintă mijloacele cele mai eficiente de luptă împotriva acesteia.

MODALITĂȚI DE IMPLEMENTARE: Orice persoană, fie că este funcționar, fie că este cetățean, trebuie să (re)cunoască o faptă de corupție, trebuie să fie în măsură să identifice ce nu constituie o faptă coruptivă. Ex: Refuzul unui funcționar de a nu primi o petiție sau de a nu elibera un răspuns în termenul prevăzut de lege, ca urmare a exercitării unui drept cu îndeplinirea tuturor cerințelor legale, acesta faptă nu este o faptă de corupție, dar constituie un abuz. Dacă la înregistrarea unei cereri adresate unei instituții publice, din eroare, nu se primește un număr de înregistrare, persoana care nu a respectat prevederile legale poate fi acuzată de neglijență și nu de săvârșirea unei fapte de corupție. Anumite fapte pot produce prejudicii, dar ele nu pot fi considerate fapte de corupție, dacă intenția funcționarului nu a fost de a obține un avantaj sau profit pentru el sau pentru altul.

Dacă un funcționar, profitând de poziția sa, obține alte beneficii personale în afara celor la care este îndreptățit prin lege, ne aflăm în fața unei fapte de corupție. În legislația în vigoare, corupția este reglementată prin definirea anumitor infracțiuni distincte care se încadrează în termenul generic de corupție, aceste infracțiuni fiind: darea și luarea de mită, traficul de influență, cumpărea de influență, conflictul de interese, etc.

Codul Penal definește ca infracțiuni de corupție:

Luarea/darea de mită (Codul Penal, art. 289 și 290):

- **Luarea de mită** (art. 289 Cod Penal) este fapta funcționarului public care, direct ori indirect, pentru sine sau pentru altul, pretinde ori primește bani sau alte foloase care nu i se cuvin ori acceptă promisiunea unor astfel de foloase, în legătură cu îndeplinirea, neîndeplinirea,

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

urgentarea ori întârzierea îndeplinirii unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau în legătură cu îndeplinirea unui act contrar acestor îndatoriri, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării 3 dreptului de a ocupa o funcție publică ori de a exercita profesia sau activitatea în executarea căreia a săvârșit fapta. Bani, valorile sau orice alte bunuri primite sunt supuse confiscării, iar când acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent.

- **Darea de mită** (art. 290 Cod Penal) este promisiunea, oferirea sau darea de bani ori alte foloase, în condițiile arătate în art. 289, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani. Nu constituie infracțiune atunci când mituitorul a fost constrâns prin orice mijloace de către cel care a luat mita. De asemenea, mituitorul nu se pedepsește dacă denunță fapta mai înainte ca organul de urmărire penală să fi fost sesizat cu privire la aceasta.

Traficul de influență - (Codul Penal, art. 291): - Pretinderea, primirea ori acceptarea promisiunii de bani sau alte foloase, direct sau indirect, pentru sine sau pentru altul, săvârșită de către o persoană care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar public și care promite că îl va determina pe acesta să îndeplinească, să nu îndeplinească, să urgenteze ori să întârzie îndeplinirea unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau să îndeplinească un act contrar acestor îndatoriri, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani. Bani, valorile sau orice alte bunuri primite sunt supuse confiscării, iar când acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent.

- **Cumpărarea de influență** - (Codul Penal, art. 292): Promisiunea, oferirea sau darea de bani ori alte foloase, pentru sine sau pentru altul, direct ori indirect, unei persoane care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar public, pentru a-l determina pe acesta să îndeplinească, să nu îndeplinească, să urgenteze ori să întârzie îndeplinirea unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau să îndeplinească un act contrar acestor îndatoriri, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi. Făptuitorul nu se pedepsește dacă denunță fapta mai înainte ca organul de urmărire penală să fi fost sesizat cu privire la aceasta. Bani, valorile sau orice alte bunuri se restituie persoanei care le-a dat, dacă au fost date după denunțul la organul de urmărire penală. Bani, valorile sau orice alte bunuri date sau oferite sunt supuse confiscării, iar dacă acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent.

Conflictul de interese poate genera fapte de corupție: Reglementarea conflictului de interese s-a făcut în scopul de a preveni situațiile în care funcționari publici sau demnitari ar fi înclinați în mod natural să slujească în primul rând sau predominant interesul personal, datorită existenței unei împrejurări care le-ar aduce acestora, rudelor, prietenilor sau asociaților lor un anumit avantaj. Aceste situații includ și împrejurările în care existența unor obligații ale funcționarilor sau demnitarilor față de orice terț ar putea afecta imparțialitatea

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

deciziilor sale. Conform art. 70 din **Legea 161/2003** privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare, "prin conflict de interese se înțelege situația în care persoana ce exercită o demnitate publică sau o funcție publică are un interes personal de natură patrimonială, care ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate a atribuțiilor care îi revin potrivit Constituției și altor acte normative." În cadrul legii sunt definite situațiile în care membrii guvernului, aleșii locali sau funcționarii publici se află în conflict de interese. Sunt reglementate interdicții și incompatibilități instituite pentru a se evita sau a se reduce riscul de conflict de interese între atribuțiile unei persoane. Este însă evident că incompatibilitățile și interdicțiile definite de textele legale în vigoare nu pot acoperi toate situațiile care pot apărea.

BUNĂ PRACTICĂ

INIȚIATOR: COCA-COCA HELLENIC

BUNĂ PRACTICĂ: Elaborare Manual de conformitate & politică anti-mită

COMUNICARE ÎN SPAȚIUL PUBLIC: https://ro.coca-colahellenic.com/media/2829/politica-anti-mita-si-manualul-de-conformitate_ro_nov2015.pdf

DESCRIERE: În cadrul companiei Coca-Coca Hellenic sunt promovate valori și principii anticorupție. În anul 2005 această companie a elaborat și publicat un **Manual de conformitate & politică anti-mită**¹⁹. Coca Cola interacționează frecvent cu autoritățile guvernamentale și alți factori interesați, iar, în acest context, se angajează să abordeze o conduită care reflectă valori precum respectul pentru oameni, onestitate, transparență și integritate. Manualul de Conformitate & Politică Anti-Mită oferă o prezentare detaliată a programului anti-corupție și anti-mită al Coca-Coca Hellenic și a fost conceput astfel încât să furnizeze educația, cunoștințele și instrumentele necesare care să ajute angajații să poată identifica și preveni practicile de mită și corupție.

Manualul îi învață pe angajați:

1. De ce este importantă această politică pentru ei și pentru activitatea pe care o desfășoară?

¹⁹Coca-Coca Hellenic, **Manual de conformitate & politică anti-mită**, https://ro.coca-colahellenic.com/media/2829/politica-anti-mita-si-manualul-de-conformitate_ro_nov2015.pdf

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

2. Ce trebuie făcut pentru a respecta Politica și cum poate fi folosit manualul?
3. Ce înseamnă Mită?
4. Cum trebuie abordate Relațiile cu Oficialii Guvernamentali?
5. Ce verificări prealabile sunt necesare când se fac angajări de personal sau sunt contractate terțe părți?

MODALITĂȚI DE IMPLEMENTARE: Pe de-o parte, agenții economici/beneficiarii de servicii care interacționează cu autoritățile și instituțiile și instituțiile publice trebuie să ia măsuri în vederea asigurării respectării legislației anti-corupție și anti-mită aplicabile și să adere la principiile aplicabile.

Pe de altă parte, autoritățile și instituțiile și instituțiile publice trebuie să ia măsuri în vederea cunoașterii și respectării legislației anticorupție la nivelul agenților economici/beneficiarilor de servicii și să promoveze bunele practice identificate în domeniul specific de activitate, un exemplu relevant fiind cel prezentat în acest manual, la acest capitol.

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

CAPITOLUL 5

CREȘTEREA GRADULUI DE IMPLEMENTARE A MĂSURILOR ANTICORUPȚIE LA NIVELUL INSTITUȚIEI ȘI A CELOR SUBORDONATE/COORDONATE/ AFLATE SUB AUTORITATE, PRECUM ȘI A ÎNTREPRINDERILOR PUBLICE

BUNĂ PRACTICĂ

INIȚIATOR: MINISTERULUI DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE (MDRAP)

BUNĂ PRACTICĂ: SPRIJINIREA AUTORITĂȚILOR PUBLICE LOCALE ÎN IMPLEMENTAREA PREVEDERILOR SNA – HARTA INTERACTIVĂ A BUNELOR PRACTICE IDENTIFICATE

COMUNICARE ÎN SPAȚIUL PUBLIC: <http://www.mdrap.ro/harta-interactiva->

DESCRIERE: MINISTERULUI DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE (MDRAP) a creat la nivel național o harta a informațiilor privind bunele practice identificate în domeniul prevenirii corupției, după ce a analizat rapoartele finale transmise de către autoritățile administrației publice locale. MDRAP a analizat și a publicat și informații legate de UAT-urile care au implementat ISO sau au aderat la Ghiseul.ro conform HOTĂRÂRII nr. 1235 din 6 decembrie 2010 privind aprobarea realizării Sistemului național electronic de plată online a taxelor și impozitelor utilizând cardul bancar.

Informațiile pot fi accesate pe domenii de interes, cum ar fi: educație anticorupție; implicarea cetățenilor în procesul decizional; e-administrație; open-data; promovare pentru integritate; transparență și comunicare; instrumente pentru prevenirea corupției.

MODALITĂȚI DE IMPLEMENTARE:

Ghișeului virtual de plăți, denumit "Sistemul național electronic de plată online a taxelor și impozitelor utilizând cardul bancar" (SNEP), ca parte componentă a Sistemului electronic național (SEN), iar instituțiile publice care desfășoară activități de încasare a taxelor și impozitelor au obligația să se înregistreze în SNEP.

Această măsură are la bază reglementarea prevăzută în titlul II din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare.

BUNĂ PRACTICĂ

INIȚIATOR: MUNICIPIUL SIBIU

BUNĂ PRACTICĂ: IMPLEMENTAREA CONCEPTULUI DE ADMINISTRAȚIE ELECTRONICĂ LA NIVELUL MUNICIPIULUI SIBIU

COMUNICARE ÎN SPAȚIUL PUBLIC: <https://extranet.sibiu.ro/default.aspx>

DESCRIERE: Primăria Municipiului Sibiu a implementat Proiectul co-fințat prin Fondul European de Dezvoltare Regională, intitulat "Implementarea conceptului de Administrație Electronică la nivelul Municipiului Sibiu".

Proiectul a avut ca principal obiectiv dezvoltarea și implementarea conceptului de administrație electronică la nivelul Primăriei Municipiului Sibiu, în vederea îmbunătățirii furnizării informațiilor și serviciilor publice către cetățeni.

Printre rezultatele semnificative ale proiectului se numără :

- Implementarea Portalului extern, ca un mijloc de accesare a serviciilor e-administrație, menit să reducă numărul deplasărilor la ghișeu și interacțiunea fizică dintre cetățean și funcționarul public, oferind totodată posibilitatea schimbului de informații între persoanele fizice și juridice, cu autoritățile publice;
- Serviciile electronice disponibile pentru cetățeni (persoane fizice și juridice), prin intermediul Portalului sunt următoarele:
 - Descărcare formulare tipizate;
 - Depunere documentații pentru autorizații și certificate;
 - Consultare situație proprie ;
 - Stadiul soluționării demersurilor;
 - Notificări automate trimise cetățenilor înregistrați, cu privire la stadiul soluționării demersurilor;
 - Plată electronică;
 - Petiții, sesizări, audiențe;
 - Oferire de informații online.

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

- Soluție de plată electronică actualizată, care face posibilă plata prin intermediul Internetului, utilizând carduri bancare pentru toate categoriile de sume datorate bugetului local (impozite, taxe locale, chirii, amenzi etc.);
- clase de fluxuri noi de lucru implementate, în vederea eficientizării activităților interne ale Primăriei, utilizând mijloace specifice tehnologiei informației, respectiv:
 - depunerea actelor/solicitarea de avize, certificate;
 - înregistrare petiții, înscriere audiențe;
 - consultare situație fiscală;
 - plată electronică.
- Peste 100 de utilizatori au fost instruiți (angajați ai Primăriei Sibiu), prin intermediul sesiunilor de instruire organizate, privind utilizarea și administrarea aplicațiilor dezvoltate.
- Portal e-administrație integrat cu Sistemul Electronic Național
- Serviciile publice electronice, oferite prin intermediul aplicațiilor dezvoltate în cadrul proiectului, creează beneficii atât pentru utilizatori (persoane fizice și juridice), cât și pentru administrația publică, reprezentând o alternativă mai eficientă, atât din punct de vedere calitativ, cât și al costurilor, care **permite Primăriei să fie mai aproape de cetățeni și să-și adapteze serviciile conform cerințelor acestora.**

Prin E-funcționarul disponibil 24 ore din 24, Municipiul Sibiu a găsit soluția de a avea funcționari publici mai eficienți din punct de vedere digital, ceea ce înseamnă **mai puține cozi la ghișee** (multe task-uri ale acestora putându-se face via Internet), **mai puțini factori de stres** (atât pentru cetățeni, cât și pentru funcționarii publici), proveniți, în principal, din mediul extern – toate aceste elemente rezultând, într-un final, în dezvoltarea propice și armonioasă a administrației publice, tehnologiile digitale de comunicare aducând **beneficii nenumărate** asupra viitorului acesteia.

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

The screenshot displays the website of the Sibiu City Administration (Primăria Sibiu). The header includes the city's logo and contact information: 'PRIMĂRIA SIBIU, str. Armatei nr. 2, Sibiu 550148, tel: 0269 208 800, fax: 0269 208 800, e-mail: pms@sibiu.ro'. The main navigation bar contains links for 'Sibiu.ro', 'Acasă', 'E-Funcționar', and 'Manual de utilizare'. A search bar is located in the top right corner. The central content area is titled 'E Funcționar' and prompts users to 'Alegeți o opțiune care exprima cel mai bine problema dumneavoastră:'. Below this, there is a list of services, each with a play button icon: 'Autorizație Trafic Grou', 'Deținere a petiției', 'Evidența persoanelor', 'Înscriere în audiență', 'Serviciul de Autorizare și Control - Activități Comerciale', 'Serviciul Domeniul Public - Parcări', 'Solicitare Informații', 'Stare Civilă', 'Taxe și Impozite', and 'Urbanism'. On the left side, there is a 'Arjuni rapide' (Quick actions) menu with links to services like 'Depunere petiție', 'Înscriere în audiență', 'Căutare urbanism', 'Taxe și impozite', 'Stare civilă', 'Urbanism', 'Domeniul public - parcări', 'Evidența persoanelor', 'Consultare Hotărârî Consiliu', 'Căutare', 'Fiscalele', 'Programare Căștării Online', and 'Programare online Evidența Persoanelor'. Below this menu is a 'Cautare Google' search box and a 'Newsletter' subscription link. On the right side, there is a 'Utilizatori' (Users) section with fields for 'Utilizator (CNP/CUI)' and 'Parolă', an 'Autentificare' (Login) button, and options for 'Am uitat parola' and 'Nu am primit confirmare'. Below that is a 'Doresc cont' (I want an account) section with options for 'Persoană fizică' and 'Persoană juridică'.

MODALITĂȚI DE IMPLEMENTARE: Implementarea măsurilor de e-guvernare, care au fost reglementate în România o dată cu apariția Legii nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare.

E-guvernarea reprezintă o provocare a administrației publice la nivel mondial prin trecerea de la guvernarea clasică la guvernarea electronică.

Digitalizarea administrației publice la nivel național reprezintă o condiție necesară a dezvoltării economice și sociale a întregii societăți și de aliniere la standardele internaționale.

Guvernarea electronică va duce la creșterea gradului de participare politică a cetățenilor și eficientizarea aparatului administrativ, va îmbunătăți calitatea și gama de servicii oferite comunităților, fiind incluși aici cetățeni individuali, grupuri sociale și întreprinderi.

În acest context, modernizarea ar trebui să se bazeze pe îmbunătățirea eficienței, eficacității, eticii și a vitezei de furnizare a serviciilor, în condițiile cheltuirii cu responsabilitate a banilor publici.

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Implementarea măsurilor de e-guvernare va avea impact major în plan local, prin:

- creșterea eficienței costurilor și rentabilitatea serviciilor publice furnizate;
- asigurarea accesului la informația oficială publică prin intermediul pagini oficiale a autorității/instituției;
- optimizarea utilizării resurselor a timpului necesar prestării serviciilor;
- prestarea serviciilor publice prin intermediul mijloacelor electronice pentru toți beneficiarii de servicii publice;
- îmbunătățirea relațiilor dintre administrație și cetățeni;
- simplificarea procedurilor administrative;
- îmbunătățirea serviciilor publice;
- creșterea nivelului de pregătire a angajaților publici în domeniul tehnologiilor informaționale și de comunicații;
- asigurarea transparenței actelor administrative și procesului decizional;
- creșterea calității serviciilor publice;
- instituirea unui sistem modern , eficient, tehnologizat și transparent de guvernare.

BUNĂ PRACTICĂ

INIȚIATOR: MUNICIPIUL CLUJ NAPOCA

BUNĂ PRACTICĂ: BUGETARE PARTICIPATIVĂ –DECIDE PROIECTELE ORAȘULUI

COMUNICARE ÎN SPAȚIUL PUBLIC: <https://bugetareparticipativa.ro/>

DESCRIERE: Bugetarea participativă este un proces derulat de Primăria Cluj-Napoca, prin care ideile și inițiativele comunității clujene se manifestă și se transformă în realitate. Este un proces deschis, incluziv și transparent prin care membrii comunității se implică direct în formularea deciziilor privind prioritățile de cheltuire a banilor din bugetul local.

Bugetarea participativă este un proces similar, care urmărește îmbunătățirea calității vieții din municipiul Cluj Napoca, prin încurajarea cetățenilor să se implice în definirea priorităților și a obiectivelor de investiții din bugetul local.

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Cetățenii sunt invitați să trateze planificarea bugetului la nivelul comunității ca și cum ar planifica bugetul familiei, dar, în acest caz, familia este una mult mai mare.

În acest mod, MUNICIPIUL CLUJ NAPOCA implică în mod direct comunitatea locală în procesul decizional, prin:

- exprimarea problemelor cu care se confruntă;
- exprimarea propriilor păreri în mod liber și direct către cei avizați să ia măsuri;
- formularea de idei și inițiative necesare pentru o viață mai bună în comunitate;
- participarea activă la realizarea și urmărirea proiectelor;
- transformarea ideilor în proiecte ale comunității.

MODALITĂȚI DE IMPLEMENTARE: Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică stabilește regulile procedurale minimale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale în cadrul autorităților administrației publice centrale și locale, alese sau numite, precum și al altor instituții publice care utilizează resurse financiare publice, în raporturile stabilite între ele cu cetățenii și asociațiile legal constituite ale acestora.

Prin implicarea cetățenilor și asociațiilor legal constituite în procesul decizional, autoritățile publice vor putea:

- a) să sporească gradul de responsabilitate a administrației publice față de cetățean, ca beneficiar al deciziei administrative;
- b) să implice participarea activă a cetățenilor în procesul de luare a deciziilor administrative și în procesul de elaborare a actelor normative;
- c) să sporească gradul de transparență la nivelul întregii administrații publice.

Totodată, Legea nr. 350/2005 privind regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități nonprofit de interes general permite stabilirea principiilor, cadrului general și a procedurii pentru atribuirea contractelor de finanțare nerambursabilă din fonduri publice permite autorităților publice ca, în condiții de deplină transparență, să-și aprobe propriile proceduri pentru finanțarea de programe și proiecte propuse în cadrul procesului de participare publică.

BUNĂ PRACTICĂ

INIȚIATOR: MUNICIPIUL ZALĂU

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

BUNĂ PRACTICĂ: BUGETARE PARTICIPATIVĂ ÎN ZALĂU

COMUNICARE ÎN SPAȚIUL PUBLIC: <https://participbuget.zalausj.ro/>

DESCRIERE: Procesul de bugetare participativă reprezintă un exercițiu democratic complex, cu beneficii majore pentru comunitate, unde are loc votul pentru proiectele inițiate de către cetățeni. Este un proces de bugetare online deschis tuturor zălăuanilor, transparent, primăria urmând a implementa proiectele care acumulează cel mai mare număr de voturi din partea comunității, în limita bugetului alocat pentru acest proces.

Bugetarea participativă este un proces prin care inițiativele cetățenilor din Zalău se pot transforma în realitate. Este un proces deschis, incluziv și transparent, prin care membrii comunității se implică direct în formularea deciziilor privind prioritățile de cheltuire a banilor din bugetul local. Bugetarea participativă este un proces care urmărește implicarea cetățenilor în luarea deciziilor privind îmbunătățirea calității vieții din oraș, în definirea priorităților și a obiectivelor de investiții din bugetul local.

De ce bugetare participativă?

- Oferă cetățenilor posibilitatea să exprime problemele cu care se confruntă și să propună soluții pentru acestea;
- Oferă cetățenilor posibilitatea să fie ascultați, înțeleși și valorizați;
- Oferă cetățenilor posibilitatea să formuleze idei și inițiative proprii pentru ca viața lor să fie mai bună și mai plăcută în cartierul unde locuiesc;
- Oferă cetățenilor posibilitatea să participe efectiv la stabilirea priorităților în cheltuirea banilor comunității locale;
- Oferă cetățenilor posibilitatea să-și transforme ideile în proiecte ale comunității și să participe activ la realizarea și urmărirea proiectelor;
- Oferă cetățenilor posibilitatea să participe activ la realizarea și urmărirea proiectelor.

Beneficiile obținute de administrația publică locală a Municipiului Zalău sunt:

- Îmbunătățirea transparenței;

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

- Implicarea cetățenilor în luarea deciziilor, alocarea și supravegherea folosirii resurselor publice;
- Creșterea gradului de responsabilizare a liderilor locali și a managementului autorității locale;
- Creșterea capacității comunității de a realiza o prioritizare adecvată a folosirii resurselor publice;
- Creșterea nivelului de încredere între guvernarea locală și cetățeni;
- Dezvoltarea unei atitudini democratice.

MODALITĂȚI DE IMPLEMENTARE: Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică stabilește regulile procedurale minimale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale în cadrul autorităților administrației publice centrale și locale, alese sau numite, precum și al altor instituții publice care utilizează resurse financiare publice, în raporturile stabilite între ele cu cetățenii și asociațiile legal constituite ale acestora.

Bugetarea participativă este o oportunitate oferită cetățenilor de către autoritățile administrației publice locale, prin care aceștia își pot propune ideile de dezvoltare în plan local, iar cele mai bune idei sunt alese prin votul tuturor cetățenilor din comunitatea locală și implementate.

BUNĂ PRACTICĂ

INIȚIATOR: COMUNA CAMĂR – JUDEȚUL SĂLAJ

BUNĂ PRACTICĂ: IMPLICAREA ACTIVĂ A CETĂȚENILOR ÎN PROBLEMELE DE INTERES GENERAL

COMUNICARE ÎN SPAȚIUL PUBLIC: <http://camarsj.ro/ro/node/58> - Raportul Primarului pe anul 2018, DISCURS PRIMAR ÎN CADRUL PROGRAMULUI DE FORMARE DIN PROIECTUL „SĂLAJUL SPUNE NU CORUPȚIEI!”

DESCRIERE:

Creșterea gradului de încredere în angajații aparatului de lucru al primarului și în autorități se face doar printr-un dialog deschis și sincer cu cetățenii pentru a identifica problemele cu

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

care aceștia se confruntă și pentru a le rezolva. Principalele domenii în care au fost formulate petiții se referă la: lipsa medicului de familie, lipsa trotuarelor pe anumite străzi din comună, majorarea cheltuielilor cu utilitățile publice (apă, canal, electricitate, colectare deșeuri, et.), refacerea străzilor neasfaltate, refacerea drumurilor vicinale etc.

Conform raportului primarului Comunei Camăr *“O reușită a activității anului 2018 a fost aceea a găsirii unor modalități și instrumente de către autoritatea publică locală în implicarea activă a cetățenilor în problemele de interes general, dar și în creșterea gradului de încredere în angajații aparatului de lucru al primarului, a Consiliului Local”*. S-a rezolvat prin aceste instrumente realizarea unei inventarieri a problemelor aduse la cunoștința autorităților publice locale în vederea rezolvării tuturor situațiilor cu care se confruntă cetățenii.

Potrivit raportului primarului și datelor comunicate public, în Comuna Camăr:

- sunt organizate adunări populare cel puțin de două ori pe an, unde cetățenii sunt informați despre reușitele și nereușitele din anul anterior. La întâlnire sunt prezenți toți liderii comunității, iar oamenii au posibilitatea să formuleze întrebări, propuneri de proiecte noi sau să le spună nemulțumirile.;
- prin raportul primarului asupra stării economice, sociale și de mediu a comunei Camăr se vorbește despre realizările din anul precedent, precum și despre proiectele gândite pentru anul în curs;
- audiențele la primar sunt zilnice, pe tot parcursul programului de lucru, uneori chiar până la ore târzii, multe dintre acestea transformându-se în consultații juridice pe anumite teme care îl interesează pe cetățeanul în cauză. Acest obicei de a fi într-un permanent dialog cu cetățenii a condus la eliminarea multor probleme prin oferirea de soluții autorizate care se regăsesc în legislația actuală, creând o încredere peste orice așteptare în administrația locală.

MODALITĂȚI DE IMPLEMENTARE: În plan European²⁰, dialogurile cu cetățenii sunt dezbateri cu publicul la care participă comisarii europeni și alți factori de decizie (deputați europeni, politicieni de la nivel național, regional și local).

Evenimentele iau forma unei sesiuni de întrebări și răspunsuri. Este o șansă pe care un cetățean european o are de a se întâlni față în față cu politicienii europeni, să le pună

²⁰ https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/get-involved/citizens-dialogues_ro

Întrebări și să le comunice cum sunt afectați de politicile UE și ce așteptări au de la politicieni. Cetățenii europeni pot să comunice inclusiv cum văd viitorul Europei.

Dialogurile se desfășoară în diverse orașe de pe întreg teritoriul UE. Participarea este gratuită, iar multe sesiuni sunt transmise în direct on-line. Calendarul întâlnirilor este accesibil tuturor, la adresa https://ec.europa.eu/info/events/citizens-dialogues_ro, iar principiul aplicabil este „primul sosit, primul servit”!

Această bună practică poate fi aplicată în orice administrație publică locală, la orice nivel administrativ.

Exemplul dat de primarul Comunei Camăr în cadrul sesiunilor de formare care au avut loc în cadrul proiectului „Sălajul spune NU corupției”, în perioadele 25-27 noiembrie, 27-29 noiembrie, 2-4 decembrie, 4-6 decembrie, ne face dovada că este benefic pentru comunitate să ca autoritățile să comunice permanent cu cetățenii săi.

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

CAPITOLUL 6

IMPLEMENTAREA DE MĂSURI ADMINISTRATIVE PENTRU CEI CARE NU RESPECTĂ LEGEA

BUNĂ PRACTICĂ

INIȚIATOR: AGENȚIA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE

BUNĂ PRACTICĂ: STRATEGIA AGENȚIEI NAȚIONALE DE INTEGRITATE PENTRU PREVENIREA ȘI SANȚIONAREA CONFLICTELOR DE INTERESE, A INCOMPATIBILITĂȚILOR ȘI A AVERILOR NEJUSTIFICATE (2016 - 2020)

COMUNICARE ÎN SPAȚIUL PUBLIC:

<https://www.integritate.eu/Noutati.aspx?PID=243&M=NewsV2&Action=1&NewsId=2224>

DESCRIERE: Strategia se concentrează pe evaluarea și sancționarea incidentelor de integritate, prevenirea și conștientizarea încălcării normelor în materia incompatibilităților, conflictelor de interese și a averilor nejustificate, asigurarea transparenței în activitatea Agenției, precum și cooperarea pe plan intern și internațional cu alte entități relevante. În același timp, Strategia își propune consolidarea administrativă a Agenției, asigurând resursele financiare, umane și tehnice optime.

Printr-o analiză SWOT, ANI identifică la nivel agenției următoarele puncte slabe:

1. Număr redus de activități de conștientizare și educație;
2. Salarizarea deficitară a personalului suport pentru Inspekția de integritate;

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

3. Exportul de bune practici și acordarea asistenței sunt afectate de numărul limitat de experți din cadrul ANI;
4. Lipsa unei strategii de comunicare pe termen mediu și lung;
5. Număr insuficient de activități de pregătire profesională pentru toate categoriile de personal;
6. Insuficientă cooperare cu persoanele desemnate din cadrul instituțiilor publice cu implementarea prevederilor legale referitoare la declarațiile de avere și de interese.

Totodată, ANI prezintă în mod realist și amenințările care provin din mediul extern:

1. Legislația care reglementează regimul juridic al incompatibilităților și al conflictelor de interese este fragmentată și necorelată;
2. Jurisprudență neunitară;
3. Modificarea legislației în materia integrității fără consultarea Agenției Naționale de Integritate;
4. Ostilitatea mediului politic;
5. Tergiversarea punerii în aplicare a sancțiunilor disciplinare incidente de către instituțiile competente în cazul rapoartelor de evaluare rămase definitive;
6. Atacuri politice și mediatice nefondate;
7. Presiuni la adresa inspectorilor de integritate, exercitate de către persoanele evaluate;
8. Atacuri cibernetice;
9. Pregătire profesională insuficientă în cazul persoanelor desemnate din instituțiile publice cu implementarea prevederilor Legii nr. 176/2010.

Modalități de implementare: O analiză SWOT bine fundamentată va duce la realizarea unor obiective ample atât pentru eficientizarea activității interne, cât și pentru consolidarea componentei de cooperare cu alte entități.

Prin valorificarea oportunităților, autoritățile și instituțiile pot obține o serie de avantaje, precum creșterea numărului de activități de prevenire a posibilelor conflicte de interese,

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

incompatibilități, poate determina un nivel mai ridicat de completare corectă a declarațiilor de avere și de interese, o mai bună instruire a demnitarilor/funcționarilor publici și a personalului administrativ, etc. O atenție deosebită va trebui acordată amenințărilor care pot periclita eficiența în activitate.

BUNĂ PRACTICĂ

INIȚIATOR: MUNICIPIUL BUCUREȘTI

BUNĂ PRACTICĂ: INFORMEAZĂ DIRECȚIA DE INTEGRITATE! -

COMUNICARE ÎN SPAȚIUL PUBLIC: <https://integritate.pmb.ro/informeaza-ne>

DESCRIERE: INFORMEAZĂ DIRECȚIA DE INTEGRITATE! - este creat ca un mecanism de sesizare in interes public.

Potrivit H.C.G.M.B. nr. 443/31.07.2019, Direcția de Integritate (D.I.) promovează etica și integritatea în exercitarea demnităților și funcțiilor publice la nivelul Primăriei Municipiului București. Întreprinde măsuri de prevenire a corupției/abuzurilor profesionale, exercită un ansamblu de operațiuni de monitorizare și verificare, potrivit domeniului propriu de competență, a activității desfășurate la nivelul aparatului de specialitate al Primarului General al Municipiului București, aparatului de specialitate al Consiliului General al Municipiului București și al instituțiilor și serviciilor subordonate Primarului General al Municipiului București.

„Eficiență și responsabilitate pentru București” - Direcția de Integritate are drept principale obiective:

- Creșterea transparenței instituționale și a proceselor decizionale;
- Îmbunătățirea capacității de gestionare a eșecului de management prin corelarea instrumentelor care au impact asupra identificării timpurii a riscurilor și vulnerabilităților instituționale;
- Creșterea integrității, reducerea vulnerabilităților și a riscurilor de corupție;
- Creșterea gradului de educație anticorupție a angajaților și a beneficiarilor serviciilor publice;
- Consolidarea mecanismelor de control administrative;

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

- Consolidarea integrității instituționale prin planuri dezvoltate pe baza de analiză de risc și standarde de control intern managerial;

Totodată, D.I. coordonează metodologic, îndrumă și supraveghează compartimentele aparatului de specialitate al Primarului General al Municipiului București, aparatului de specialitate al Consiliului General al Municipiului București și al instituțiilor și serviciilor subordonate Primarului General al Municipiului București cu privire la implementarea managementului riscurilor de corupție/abuzuri profesionale așa cum sunt prevăzute în Strategia Națională Anticorupție.

Prin intermediul spațiului virtual, la adresa www.pmb.ro, Direcția de Integritate a creat o interfață între administrație și cetățean prin care orice persoană direct interesată sau lezată în drepturile sale poate semnala posibile nereguli din sfera de activitate privind etica, integritatea și abuzurile profesionale de care ați luat cunoștință și care privesc angajații aparatului central al Primăriei Municipiului București și ai organismelor prestatoare de servicii și de utilitate publică de interes local.

The screenshot shows the website of the 'Direcția de Integritate' (Directorate of Integrity). The header includes the logo of the Directorate and navigation links: 'Despre Noi', 'Strategia Națională Anticorupție', 'Legislație', 'Comunicare', 'Informează-ne', 'Contact', and 'Legături utile'. The main content area contains a text box with the following text: 'În formularul de mai jos puteți semnala posibile nereguli din sfera de activitate privind etica, integritatea și abuzurile profesionale de care ați luat cunoștință și care privesc angajații aparatului central al Primăriei Municipiului București și ai organismelor prestatoare de servicii și de utilitate publică de interes local. Pentru situațiile care nu intră în sfera de competență a Direcției de Integritate, ne rezervăm dreptul de a le redirecționa către Direcția Relații cu Publicul din cadrul Primăriei Municipiului București.' Below this text is a 'Formular Informare' (Reporting Form) with input fields for 'Nume*' (Name), 'Prenume*' (Surname), 'Adresă*' (Address), and 'Email*'. The form is set against a light blue background.

În mod transparent, Primăria Municipiului București, prin Direcția de Integritate, asigură accesul la actele administrative aprobate/documentele publice elaborate ca urmare a aderării la SNA 2016-2020.

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Direcția de Integritate

Despre Noi ▾ Strategia Națională Anticorupție ▾ Legislație Comunicare ▾ Informează-ne Contact

Scop

Home / Scop

Ghid S.N.A 2016-2020
H.C.G.M.B. nr. 90/22.02.2018
Declarația de aderare la S.N.A.
Planul de integritate al Municipiului București
Inventarul măsurilor preventive
Standarde de publicare a informațiilor de interes public
D.P.G. 652/23.04.2018
Alte materiale informative

Direcția de Integritate are ca scop promovarea eticii și a integrității în exercitarea demnităților și funcțiilor publice din cadrul Primăriei Municipiului București, întreprinderea de măsuri de prevenire și combatere a corupției/abuzurilor profesionale și exercitarea unui ansamblu de operațiuni de monitorizare și verificare/control potrivit domeniului propriu de competență, a activității desfășurate la nivelul aparatului de specialitate al Primarului General al Municipiului București, aparatului de specialitate al Consiliului General al Municipiului București și al instituțiilor și serviciilor subordonate Primarului General al Municipiului București.

Potrivit Bilantului de activitate aferent anului 2018²¹, Direcția de Integritate prezintă PRINCIPALELE ACTIVITĂȚI, REZULTATE ȘI BUNE PRACTICI.

Bilanț activitate 2018

Home / Bilanț activitate 2018

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BUCUREȘTI

Direcția de Integritate
"Eficiență și responsabilitate pentru București"

romania2019.eu
Președinția României la Consiliul Uniunii Europene

PRINCIPALELE ACTIVITĂȚI, REZULTATE ȘI BUNE PRACTICI:

Coordonarea, îndrumarea metodologică și monitorizarea implementării S.N.A. 2016-2020 la nivelul Municipiului București

- 95% dintre responsabilii desemnați pentru implementarea S.N.A. 2016-2020 din cadrul P.M.B. au raportat documentele necesare
- 96% din instituțiile publice de interes local al Municipiului București au aderat la valorile, principiile, obiectivele și mecanismul de monitorizare al S.N.A. 2016-2020
- 96% din instituțiile publice de interes local al Municipiului București și-au constituit grupul de implementare al S.N.A. 2016-2020
- 84% din instituțiile publice de interes local al Municipiului București și-au aprobat propriul Plan de Integritate
- 77% din instituțiile publice de interes local al Municipiului București au transmis documente specifice de raportare
- A fost aprobat prin D.P.G. nr. 852/2018 procesul index 1.1.5.2. "Coordonarea, îndrumarea metodologică și monitorizarea implementării Planului de Integritate, în contextul S.N.A."

²¹ <https://integritate.pmb.ro/sintact>

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Un rezultat remarcabil prezentat este cel cu privire la procentul de aderare la valorile, principiile, obiectivele și mecanismul de monitorizare al SNA 2016-2020, 96% din IPIL-uri au constituit grup de implementare.

Un alt rezultat cu privire la IMPLEMENTAREA DE MĂSURI ADMINISTRATIVE PENTRU CEI CARE NU RESPECTĂ LEGEA este Campania de promovare internă, în vederea conștientizării angajaților cu privire la mecanismele prin care aceștia pot informa Direcția de Integritate despre posibile nereguli privind etica și integritatea.

The infographic is titled "PRINCIPALELE ACTIVITĂȚI, REZULTATE ȘI BUNE PRACTICI:" and features the logos of the Municipality of Bucharest and Romania. It describes an internal promotion campaign for integrity. The central text states: "A fost concepută o campanie de promovare internă, în vederea conștientizării angajaților cu privire la mecanismele prin care aceștia pot informa Direcția de Integritate despre posibile nereguli privind etica și integritatea." To the left, there is a section titled "Ia atitudine! Alege INTEGRITATEA!" with a photo of a building and the text: "Ajută la eliminarea neregulilor din sfera eticii, integrității și abuzurilor profesionale care pot apărea în cadrul Primăriei Municipiului București, completând formularul online de integritate." Below this, it asks "Unde ne poți informa?" and provides contact information for the "DIRECȚIA DE INTEGRITATE din cadrul P.M.B." (Address: B-dul Regina Elisabeta nr. 47, etaj 1 camera 112, sector 5, București; Phone: 021 305 55 00; Interior: 1188 / 1189; Email: integritate@primbu.ro). To the right, there is a section titled "Direcția de Integritate" which states: "Direcția de Integritate este o structură în cadrul aparatului de specialitate al Primarului General al Municipiului București, care a devenit funcțională în anul 2017. Obiectivul său are în vedere coordonarea implementării Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2020 la nivelul P.M.B. și al subordonatelor acestuia, aprobată prin H.C. nr. 583/2016, a cărei abordare de intervenție strategică în domeniul anticorupție se divizează în cele trei direcții: PREVENIRE, EDUCARE, COMBATERE." It further states: "Prin activitatea desfășurată, Direcția de Integritate promovează principiile eticii și integrității, contribuind la îmbunătățirea calității serviciilor oferite cetățenilor, urmărind creșterea transparenței instituționale și a procesului decizional, precum și reducerea vulnerabilităților și riscurilor de corupție, inițiative care susțin deviza acestuia: 'Eficiență și responsabilitate pentru București!'". At the bottom right, the website "integritate.pmb.ro" is listed.

Modalități de implementare: Instruirea și conștientizarea personalului propriu cu privire la semnalarea faptelor de corupție sau a abuzurilor profesionale este un prim pas care trebuie făcut în acest sens.

Prin crearea unui compartiment specializat în cadrul instituției, se poate acorda asistență instituțiilor subordonate, în vederea aderenței la valorile, principiile, obiectivele și mecanismul de monitorizare al SNA 2016-2020.

Legea nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnalează încălcări ale legii instituie cadrul juridic necesar pentru avertizare în interes public. Orice persoană încadrată în una dintre autoritățile publice, instituțiile publice sau într-o unitate prevăzută de lege, poate sesiza, cu bună-credință, orice faptă care presupune o încălcare a legii, a deontologiei profesionale sau a principiilor bunei administrări, eficienței, eficacității, economicității și transparenței;

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

CAPITOLUL 7

CREȘTEREA GRADULUI DE IMPLEMENTARE A MĂSURILOR ANTICORUPȚIE PRIN APROBAREA PLANULUI DE INTEGRITATE ȘI AUTOEVALUAREA PERIODICĂ LA NIVELUL TUTUROR INSTITUȚIILOR PUBLICE CENTRALE ȘI LOCALE

„Integritatea ar trebui să fie principiul călăuzitor în viața publică, iar cadrul juridic și instituțiile din domeniul integrității să fie concepute pentru a promova acest obiectiv. Este important să se îmbunătățească acceptarea publică și punerea în aplicare eficace a normelor în materie de incompatibilitate și să se pună accentul pe prevenirea în amonte a incompatibilității și a conflictului de interese²².”

La nivel național, MDRAP, prin *Raportul²³ de monitorizare (M2) a implementării Strategiei Naționale Anticorupție 2016 - 2020 la nivelul administrației publice locale în anul 2017, a prezentat situația privind Planurile de integritate elaborate la nivelul UAT-urilor.*

Până la data redactării raportului aferent anului 2017, un număr de **715 de UAT-uri** au transmis către structura responsabilă din cadrul MDRAP *planurile de integritate*, ceea ce reprezintă aproximativ **22%** din totalul de 3228 de UAT-uri.

Totodată, se constată o creștere cu **4,12%**, respectiv **de la 18,03% până la 22,15 %** a gradului de raportare a planurilor de integritate aferente SNA 2016 - 2020. De asemenea, se observă și o mai bună mobilizarea a UAT-urilor față de ciclul strategic anterior, când, pe parcursul

²² Raport MCV – 27 ianuarie 2016, www.integritate.eu

²³ [https://www.mdrap.ro/userfiles/Raport_M2_final\(1\).doc](https://www.mdrap.ro/userfiles/Raport_M2_final(1).doc)

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

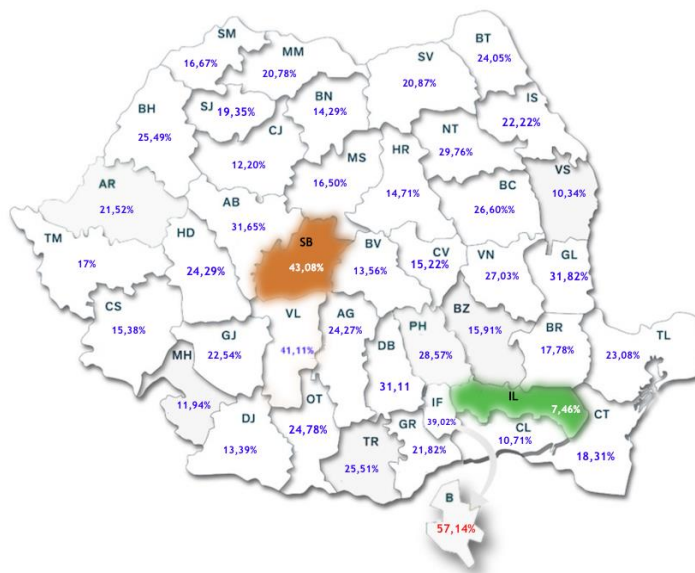
Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

celor patru ani de implementare a strategiei anterioare au fost consemnate doar **679 de UAT-uri** ca având planuri sectoriale elaborate și transmise (respectiv 21,03% din cele 3228 de UAT-uri).

La nivel național, MDRAP constată că peste o treime dintre UAT-urile la nivelul cărora au fost elaborate planuri de integritate nu și-au fundamentat aceste documente pe baza analizei de riscuri, vulnerabilități și nevoi de intervenție specifice. Această etapă rămână o etapă greoaie și dificil de parcurs. Astfel, poate fi explicat gradul scăzut de transmitere a planurilor de integritate, diferit în mod semnificativ față de cel al adoptării declarațiilor de aderare.

Din situația pe județe prezentată în figura de mai jos, **Județul Sibiu** înregistrează **cel mai ridicat grad de raportare** a planurilor de integritate (**43,08%**). La polul opus, în ciuda creșterii cu peste 4% față de situația prezentată în M1, în **județul Ialomița** doar 5 UAT-uri au dat curs solicitării, înregistrând la fel ca și în raportările anterioare **cel mai scăzut grad de raportare** a planurilor de integritate (**7,46%**).

BUNĂ PRACTICĂ

INIȚIATOR: AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU ACHIZIȚII PUBLICE

BUNĂ PRACTICĂ: INFORMAREA ȘI CONSULTAREA ANGAJAȚILOR ÎN PROCESUL DE ELABORARE A PLANULUI DE INTEGRITATE

COMUNICARE ÎN SPAȚIUL PUBLIC: http://anap.gov.ro/web/wp-content/uploads/2017/02/Proiect-Plan-de-integritate-ANAP-2017_v16.02.2017_varianta.pdf

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

DESCRIERE: SNA 2016-2020 continuă abordarea strategiei precedente în ceea ce privește implementarea la nivelul autorităților și instituțiilor publice a planurilor de integritate. Astfel, pe lângă măsurile cu impact național care se regăsesc în prezentul document strategic, fiecare instituție care aderă la SNA urmează să își dezvolte propriul **plan de integritate**. Secretariatul tehnic al SNA va continua să ofere expertiză, îndrumare și suport pentru aceste demersuri. Agenția Națională pentru Achiziții Publice (ANAP) pune accent, în elaborarea planului de integritate, pe consultarea angajaților. ANAP implementează măsurile preventive anticorupție ca parte a unui plan de integritate dezvoltat pe bază de analiză de risc și standarde de control managerial intern.

MOD DE IMPLEMENTARE:

Elementele cadrului legal privind procedurile de informare și consultare se regăsesc în:

- Codul muncii
- Legea 467/2006 privind stabilirea cadrului general de informare și consultare a angajaților
- Legea 62/2011 a dialogului social

Conform art. 39 litera h din Codul muncii dreptul general al salariaților la informare și consultare este prevăzut prin lege.

Legea 62/2011 a dialogului social, modificată și completată, oferă definiții ale informării și consultării în cadrul dialogului social.

Potrivit art. 1 litera b) din legea mai sus menționată "*dialog social - procesul voluntar prin care partenerii sociali se informează, se consultă și negociază în vederea stabilirii unor acorduri în probleme de interes comun*". Informarea, parte a dialogului social, reprezintă transmiterea de date de către angajator către sindicat sau, după caz, către reprezentanții aleși ai angajaților, pentru a le permite să se familiarizeze cu problematica dezbaterii și să o examineze în cunoștință de cauză. Consultarea este schimbul de opinii în cadrul dialogului social.

Conducerea instituțiilor trebuie să fie deschisă spre dialog social, chiar și în elaborarea politicilor anticorupție.

Potrivit art. 5 din Legea nr. 467/2006 privind stabilirea cadrului general de informare și consultare a angajaților:

Angajatorii au obligația sa informeze și sa consulte reprezentanții angajaților, potrivit legislației în vigoare, cu privire la:

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

- a) evoluția recentă și evoluția probabilă a activităților și situației economice;
- b) situația, structura și evoluția probabilă a ocupării forței de muncă, precum și cu privire la eventualele măsuri de anticipare avute în vedere, în special atunci când există o amenințare la adresa locurilor de muncă;
- c) deciziile care pot duce la modificări importante în organizarea muncii, în relațiile contractuale sau în raporturile de muncă, inclusiv cele vizate de legislația română privind procedurile specifice de informare și consultare în cazul concedierilor colective și al protecției drepturilor angajaților.

Informarea se face într-un moment, într-un mod și cu un conținut corespunzătoare, pentru a permite reprezentanților angajaților să examineze problema în mod adecvat și să pregătească, dacă este cazul, consultarea.

Consultarea are loc: a) într-un moment, într-un mod și cu un conținut corespunzătoare, pentru a permite reprezentanților angajaților să examineze problema în mod adecvat și să elaboreze un punct de vedere; b) la un nivel relevant de reprezentare a conducerii și a reprezentanților angajaților; d) astfel încât să permită reprezentanților angajaților să se întâlnească cu angajatorul și să obțină un răspuns motivat la orice punct de vedere pe care îl pot formula.

DE REȚINUT!

Modalitățile de informare și consultare a angajaților pot fi definite în mod liber și în orice moment, **în contractele și acordurile colective de muncă**, încheiate conform legii.

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

CAPITOLUL 8

INSTRUMENTE/MECANISMELE DE PREVENIRE ȘI COMBATERE A CORUPȚIEI, DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE A POLITICILOR ANTICORUPȚIE LA NIVEL INTERNAȚIONAL – OLANDA

Având în vedere nevoia de formare în domeniul prevenirii și combaterii corupției, în rândul funcționarilor publici din cadrul administrației publice locale, în anul 2017 Consiliul Județean Sălaj a elaborat și depus în cadrul concursului de proiecte POCA/125/2/2 (CP1/2017) aplicația cu titlul "Sălajul spune NU corupției". Principalele activități incluse în Cererea de

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

finanțare sunt: organizarea și derularea activității de **schimb de bune practici**; organizarea și derularea formării în domeniul prevenirii și combaterii corupției; realizarea Campaniei anticorupție cu titlul „Spunem NU corupției!” la nivelul județului Sălaj (61 unități administrativ-teritoriale); informare și publicitate.

În perioada 25.03.2019 – 30.03.2019, conform calendarului de activități din cererea de finanțare, s-a desfășurat în Olanda activitatea 2.1 din cadrul proiectului menționat – **Activitatea de schimb de bune practici**. Vizitele au fost alese în așa fel încât să evidențieze măsurile luate de autorități pentru prevenirea corupției și a infracționalității în toate domeniile: administrație publică locală și regională, sport, mediul privat, companii locale.

De ce OLANDA? Raportul UE privind Anticorupția, publicat în 2014 și adresat Consiliului și Parlamentului European, a stat la baza realizării unei analize comparative, în cadrul programului PODCA – inovație în administrație²⁴, privind instrumentele/mecanismele de prevenire și combatere a corupției, de monitorizare și evaluare a politicilor anticorupție la nivelul a cinci state europene (Finlanda, Lituania, Slovenia, **Olanda** și Slovacia), considerate a fi cele mai relevante pentru procesul de prevenire și combatere a corupției la nivelul administrației publice.

Potrivit acestei analize, publicată pe site-ul MDRAP, Olanda ocupa la acea dată locul 8 din 177, înregistrând un nivel al corupției de 83, conform Indicelui de Percepție a Corupției publicat anual de către organizația Transparency International.

Rezultatele Raportului Forumului Global al Competitivității Economice în Lume 2013-14, clasează Olanda pe locul 8 (opt) privind competitivitatea economică la nivel global dintre 148 de state. Conform Eurobarometrului realizat în 2013, doar 24% din oamenii de afaceri olandezi afirmă că sunt afectați de corupție în derularea afacerilor (media UE 43%).

Cei 3 (trei) piloni din Olanda care stau la baza unei societăți în care corupția nu este considerată o problemă serioasă în ziua de azi sunt:

- sistemul judiciar independent;
- mecanisme eficiente de combatere a corupției;
- crearea unei culturi bazate pe încredere.

Olanda este luată ca punct de reper în analiza comparativă datorită faptului că:

²⁴https://www.mdrap.ro/userfiles/buna_guvernare/comparativ_Finlanda_Lituania_Slovenia_Olanda_Slovacia.doc

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

- în această țară Integritatea este una dintre valorile fundamentale ale administrației publice olandeze;
- corupția este menținută la un nivel relativ scăzut și cea mai mare parte a populației olandeze nu consideră corupția a fi o problemă majoră;
- prevenirea corupției în rândul deputaților, judecătorilor și procurorilor se bazează în mare măsură pe încredere reciprocă, transparență și control public;
- s-a dovedit a fi cea mai bună dintre țările UE privind capacitatea sa de a dezvolta mecanisme de control a corupției în domeniul achizițiilor publice;
- este considerată lider global în domeniul Responsabilității Sociale a Întreprinderilor.

Olanda nu are o agenție dedicată prevenirii și combaterii corupției, acțiunile sunt bazate foarte mult pe prevenirea faptelor de corupție, iar principalii actori implicați în politicile anticorupție din această țară sunt:

- **Biroul de Promovare a Integrității Sectorului Public**, înființat de Ministerul Internelor și Afacerilor în anul 2006, are ca scop principal asistență pentru administrația publică în elaborarea și aplicarea politicilor publice (în prezent majoritatea orașelor și comunităților olandeze au dezvoltat politici de integritate locale care sunt în implementare). Biroul colectează cele mai bune practici la nivel național și internațional în domeniul anticorupției și furnizează cele mai bune instrumente practice ce vin în sprijinul sectorului public;
- **Departamentul Poliției Naționale de Investigații Interne**, înființat în anul 1996, este responsabil de investigarea cazurilor grave de corupție și a mitei externe și cu raportarea către Consiliul General al Procurorilor.

Mecanisme de prevenire și combatere a corupției în Olanda în plan central și local:

Anul 2005 – guvernul elaborează o politică de **“Prevenire a Corupției”** ce include un **plan de prevenire și combatere a corupției** care are 5 direcții de acțiune:

- (1) stabilirea unei politici de integritate care vizează elaborarea de norme, conștientizare și conformitate;
- (2) îmbunătățirea anchetelor interne de înregistrare a încălcărilor de integritate, inclusiv a corupției;
- (3) creșterea atenției asupra cazurilor de încălcare a integrității, inclusiv a corupției;
- (4) asigurarea respectării normelor judiciare în cazurile de corupție;

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

(5) îmbunătățirea colaborării între guvern și funcționarii publici pe deoparte și organizațiile societății civile pe de altă parte.

În Olanda, sectorul public nu este perceput ca fiind corupt și transparența în cadrul sectorului este asigurată de codurile de conduită pentru funcționarii publici, punându-se accent pe integritate. De asemenea, reglementările prevăd ca funcționarii publici să declare conflictele de interese și să raporteze eventualele abuzuri de putere.

Anul 2006 - **Legea Funcționarului Public** și alte legi adiacente au fost modificate pentru a asigura o punere în aplicare obligatorie a unei politici de integritate pentru funcționarii publici.

Anul 2010 - **Regulamentul privind avertizarea încălcărilor de integritate** a introdus un sistem de raportare și a numit o comisie de integritate publică care se ocupă de aceste rapoarte.

Anul 2013 - s-a adoptat Legea privind finanțarea partidelor politice. **Programul Guvernului** împotriva infracțiunilor financiare și economice a fost introdus pentru a acorda prioritate luptei împotriva fraudei, spălării banilor și a corupției, însă nu există încă un program de sine stătător împotriva corupției.

Olanda a instituit și implementat eficient un **cadru strategic național legal în domeniul anticorupției**. Printre reglementările legale recente se numără o creștere a sancțiunilor aferente corupției (ex.: ridicarea amenzii până la maxim 10% din cifra de afaceri a unei organizații).

În multe orașe și comunități au fost dezvoltate seturi de instrumente pentru a sprijini un comportament etic și integritate în rândul politicienilor și administrațiilor locale și regionale:

- S-a înființat Biroul de Integritate (BI) din Amsterdam care promovează integritatea, atât la nivel politic și administrativ local, cât și în rândurile companiilor private;
- S-a acordat sprijin pentru toate unitățile municipale cu următoarele servicii: consultanță, instruire, evaluări de risc, manevrarea cazurilor de disciplină, consultanță juridică și investigare a integrității;
- s-a creat, prin BI, un punct de contact pentru persoanele care doresc să reclame o încălcare a normelor de integritate;
- personal angajat din cadrul BI are o mare experiență în domeniu și este instruit în activități de consiliere privind integritatea.

A fost elaborat un instrument de auto-evaluare monitorizată a integrității la nivelul administrațiilor publice prin intermediul Biroului de Promovare a Integrității Sectorului Public.

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

BUNĂ PRACTICĂ

INIȚIATOR: AUTORITĂȚILE ORAȘULUI DEVENTER, cu susținerea ASOCIAȚIEI PARTNERS IN INTEGRITEIT (PARTNERS IN INTEGRITY) ÎN ORAȘUL DEVENTER

BUNĂ PRACTICĂ: PARTENERIAT PENTRU INTEGRITATE

COMUNICARE ÎN SPAȚIUL PUBLIC: CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ – RAPORT privind participarea delegației din cadrul UAT Județul Sălaj la schimbul de bune practici organizat în Olanda, în cadrul proiectului ”Sălajul spune NU corupției!”

DESCRIERE: ASOCIAȚIA PARTNERS IN INTEGRITEIT (PARTNERS IN INTEGRITY) are rolul de a sprijini autoritățile administrației publice locale, oferindu-le consultanță în lupta împotriva corupției. De asemenea, aceștia sunt certificați să desfășoare investigații anticorupție când există suspiciuni că au fost încălcate integritatea și regulile bunei guvernări. La nivel local, aceste parteneriate sunt funcționale, nu doar formale.

Conform legislației olandeze, structura administrației locale din Olanda este diferită de cea a României: primarul este numit de rege, iar la nivelul municipalităților, consiliul orășenesc stabilește un ”set de reguli pentru integritate”. De asemenea, membrii aleși în consiliul orășenesc, în special ”aldermen” (poziție similară celei de viceprimar – există 4 aldermen în fiecare municipalitate) sunt verificați pentru a se stabili dacă sunt compatibili cu această funcție.

Potrivit raportului, măsurile luate în administrația publică din Olanda pentru menținerea integrității și combaterea corupției au la bază:

- **jurământul** pe care sunt obligați să-l depună toți funcționarii publici și aleșii locali care, printre altele, conține și formulări legate de obligativitatea funcționarilor de a nu accepta favoruri sau cadouri, de a nu dezvălui informații confidențiale etc.
- **codul de conduită** – cadrul general pentru acesta se stabilește la nivel național, dar fiecare municipalitate are posibilitatea să stabilească propriile reguli și să-și aprobe propriul cod de conduită care include și măsuri clare ce trebuie luate în situația încălcării acestuia;
- **verificarea prealabilă** a aleșilor și a funcționarilor pentru a stabili dacă există un risc la acceptarea acestora în respectiva funcție.

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Raportul prezintă un incident de integritate care a fost rezolvat datorită parteneriatului local. Dl. Bert Berghoef, fost primar într-o localitate olandeză, a prezentat un caz de încălcare a integrității care s-a întâmplat în anul 2016, când era primar în Aalten, o municipalitate din partea de est a Olandei. Acesta a fost sunat de un ofițer de poliție care i-a semnalat faptul că investighează un denunț depus de un cetățean care a raportat faptul că unul dintre viceprimarii săi, un fost fermier, a comandat construirea unui depozit pentru îngrășăminte animale în apropierea fermei sale fără a deține toate autorizațiile și avizele necesare. Viceprimarul în cauză era responsabil de problemele de mediu în cadrul consiliului local și la momentul preluării funcției de "alderman" (viceprimar) a fost de acord să nu se mai implice în coordonarea activității fermei sale.

Pe parcursul anchetei derulate, în acest caz a fost implicat și un alt viceprimar, care nu a păstrat confidențialitatea investigației, așa cum i s-a solicitat de către poliție, și a distrus raportul oficial al poliției pentru a-și proteja colegul.

Primarul, responsabil pentru menținerea integrității la nivelul instituției, a decis să ceară o anchetă **desfășurată de o asociație externă** care să verifice faptele. Această anchetă s-a încheiat cu concluzia că nici unul dintre cei doi viceprimari nu a respectat protocoalele stabilite la nivelul instituției.

Primul viceprimar implicat, fostul fermier, a ținut un discurs în consiliul local în care și-a cerut scuze pentru cele întâmplate și a decis să renunțe la poziția de viceprimar. Celălalt viceprimar și-a cerut de asemenea scuze pentru comportamentul său, dar lucrează în continuare pentru aceeași municipalitate.

Primarul, care a respectat protocoalele și a acționat conform acestora, a fost acuzat de partidul care îi susținea pe cei doi viceprimari că a "organizat" acest complot care a dus la demisia unuia dintre ei.

Dl. Berghoef a concluzionat, în cadrul vizitei, precizând care au fost lecțiile pe care le-a învățat din această întâmplare, **lecții care stau de fapt la baza menținerii integrității:**

1. Fii loial principiilor democratice! Respectă regulile!
2. Fii cinstit și deschis cu tine și cu ceilalți!
3. Încearcă să recunoști ce se întâmplă în jurul tău.
4. Discută cu oamenii care sunt responsabili de luarea deciziilor despre ce observi.
5. Fii curajos și nu te teme!

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

MODALITĂȚI DE IMPLEMENTARE:

Potrivit art. 104 alin. (1) litera m din Codul Administrativ, *”Consiliul local, respectiv consiliul județean, aprobă statutul unității administrativ-teritoriale prin hotărâre care se poate modifica și completa, în funcție de modificările apărute la nivelul elementelor specifice ale acestora. Acesta cuprinde date și elemente specifice prin care unitatea administrativ-teritorială se distinge în raport cu alte unități similare, precum și prevederi privitoare la ... modul de cooperare sau asociere, după caz, cu **persoane juridice de drept public sau de drept privat române sau străine**”.*

Potrivit art. 129 alin. (9) litera a, *”în exercitarea atribuțiilor prevăzute ..., consiliul local hotărăște, în condițiile legii, **cooperarea sau asocierea cu persoane juridice române sau străine, în vederea finanțării și realizării în comun a unor acțiuni, lucrări, servicii sau proiecte de interes public local**”.*

Autoritățile publice locale pot încheia parteneriate cu scopul de a sprijini dezvoltarea, transferul și/sau punerea în aplicare a practicilor inovatoare, precum și punerea în aplicare a inițiativelor comune de promovare a cooperării, a activităților de învățare reciprocă și a schimburilor de experiență în plan local în domeniul politicilor de prevenire și combatere a corupției.

Organizațiile nonprofit răspund nevoilor de cooperare, au autonomie față de autoritățile publice, contribuind la cristalizarea și afirmarea societății civile, oferind comunității teritoriale sau profesionale posibilități de realizare a unor servicii centrate pe binele public.” În ultima perioadă în administrație sunt realizate din ce în ce mai multe parteneriate între organizații neguvernamentale și instituțiile statului atât din perspectiva numărului cât și din perspectiva intensității acestor relații.

Pentru dezvoltarea unor relații de bună colaborare între autoritățile locale și ONG-uri trebuie acționat în trei direcții:

- o bună recunoașterea a rolului pe care îl au ONG-urile în viața comunității locale, atât la nivelul aleșilor locali cât și la nivelul cetățenilor;
- autoritățile locale trebuie să dețină fondurile necesare pentru finanțarea activităților derulate în cadrul parteneriatelor cu societatea civilă;
- dezvoltarea abilităților personalului de la nivelul administrației locale, pentru a putea asigura în plan local, cu sprijinul ONG-urilor, expertiza necesară desfășurării tuturor activităților.

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

BUNĂ PRACTICĂ

INIȚIATOR: CENTRULUI DE PREVENIRE A CRIMEI ȘI ASIGURAREA SIGURANȚEI (CCV) - OLANDA

BUNĂ PRACTICĂ: VOLUNTARIAT PENTRU SECURITATE

COMUNICARE ÎN SPAȚIUL PUBLIC: CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ – RAPORT privind participarea delegației din cadrul UAT Județul Sălaj la schimbul de bune practici organizat în Olanda, în cadrul proiectului ”Sălajul spune NU corupției!”

DESCRIERE: CCV este o fundație independentă care funcționează pe bază de voluntariat și care contribuie la identificarea problemelor de securitate și la rezolvarea lor. Fundația pune la dispoziția celor interesați cunoștințe, unelte, materiale informative și consultanță specializată pentru a crea un mediu sigur de viață, de muncă etc. Rolul acestei fundații este „de a realiza o legătură între autoritățile publice, poliție, mediul de afaceri, corporații și alte organizații comunitare relevante, de a aduce toate aceste entități împreună în lupta împotriva criminalității și a infracționalității”²⁵.

Ca un exemplu de unelte utilizate de această fundație, dl. Wildenboer a prezentat ”medierea între vecini”. Acest proces a crescut, în opinia domnului Wildenboer, calitatea vieții și siguranța, dezvoltându-se relații de prietenie și armonie între vecini. Disputele și eventualele conflicte dintre vecini sunt rezolvate prin intermediul voluntarilor care lucrează pentru CCV și care mediază gratuit, la cerere, aceste situații.

De asemenea, problemele de crimă organizată dau bătăi de cap Olandei: consumul și producția de droguri, trafic de persoane, etc. Măsurile luate de autorități sunt puse în practică în cooperare cu CCV, pentru combaterea acestor fenomene.

Modalități de implementare:

Prevenirea, conștientizarea cetățenilor și schimbarea mentalității pot fi puncte de plecare în combaterea fenomenului de corupție.

Toate problemele pot fi rezolvate numai dacă autoritățile și factorii implicați cooperează și încearcă să dezvolte împreună unelte pentru a lupta împotriva criminalității.

În România, articolul alin. 1 și 2 din Legea 192/2006 reglementează medierea astfel: „Medierea reprezintă o modalitate facultativă de soluționare a conflictelor pe cale amiabilă,

²⁵ dl. Martijn Wildenboer, prezentare din data de vineri, 29 martie 2019

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

cu ajutorul unei terțe persoane specializate în calitate de mediator, în condiții de neutralitate, imparțialitate și confidențialitate.

Autoritățile publice pot folosi medierea, având în vedere buna practică din Olanda, ca formă alternativă de rezolvare a unor probleme care pot apărea între două sau mai multe părți, dar care pot și doresc să ajungă la o înțelegere prin implicarea unei terțe persoane care este neutră (din punct de vedere al obiectului disputei). În mediere pot fi implicate, ca părți, state, organizații, comunități, indivizi.

CAPITOLUL 9

CAPACITATEA ADMINISTRATIVĂ ȘI CALITATEA SERVICIILOR PUBLICE ÎN CONDIȚIILE DEZVOLTĂRII DURABILE

O viață sănătoasă și îmbelșugată, într-o țară curată și dezvoltată, este dorința oricărui locuitor al acestei planete, inclusiv a oricărui român.

Conceptul de *dezvoltare durabilă* a devenit astăzi un fir roșu al politicilor de dezvoltare pe plan mondial și, respectiv, pe plan european. El desemnează totalitatea formelor și metodelor de dezvoltare socio-economică, al căror fundament îl reprezintă în primul rând asigurarea unui echilibru între aceste sisteme socio-economice și elementele capitalului natural.

Dezvoltarea durabilă (EN: sustainable development) - *este dezvoltarea care urmărește satisfacerea nevoile prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi*²⁶ și încearcă să găsească un cadru teoretic stabil pentru luarea

²⁶Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare (WCED) în raportul "Viitorul nostru comun", cunoscut și sub numele de Raportul Brundtland"

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

deciziilor în orice situație în care se regăsește un raport de tipul om/mediu, fie ca e vorba de mediul înconjurător, economic sau social.

Deși inițial dezvoltarea durabilă s-a vrut a fi o soluție la criza ecologică determinată de intensa exploatare industrială a resurselor și degradarea continuă a mediului și are ca prim scop prezervarea calității mediului înconjurător, în prezent conceptul s-a extins și asupra calității vieții în complexitatea sa, și sub aspect economic și social. Obiect al dezvoltării durabile este acum și preocuparea pentru dreptate și echitate între state, nu numai între generații. În acest context, au apărut și alte concepte noi, cum este și *eco-inovarea* – care se referă la *producerea, asimilarea sau exploatarea unui produs, proces de producție, serviciu, metodă de management care are caracter de noutate pentru organizație* (dezvoltarea sau adoptarea acesteia) și care determină, pe parcursul întregului ciclu de viață, reducerea poluării sau a presiunii asupra resurselor (inclusiv energiei), în comparație cu alternativele relevante existente pe piață²⁷.

Dezvoltarea durabilă nu este doar o politică modernă, inteligentă, ci este și o paradigmă nouă despre funcționarea societății. Pentru a fi o abordare funcțională, dezvoltarea durabilă trebuie să aibă o bază solidă. Această abordare implică societăți pașnice unde beneficiile dezvoltării durabile sunt accesibile pentru toți. În plus, acest context promovează accesul la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile. Dezvoltarea durabilă poate deveni o abordare funcțională doar dacă societatea își va însuși și va trata această perspectivă ca pe o viziune proprie și cuprinzătoare²⁸.

România s-a alăturat liderilor celor 193 state membre ale ONU la Summit-ul privind dezvoltarea din septembrie 2015 adoptând *Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă*, un program de acțiune globală în domeniul dezvoltării cu un caracter universal și care promovează echilibrul între cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile – economic, social și de mediu. Pentru prima oară, acțiunile vizează în egală măsură statele dezvoltate și cele aflate în curs de dezvoltare.

Central Agendei 2030 se regăsesc cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD), reunite informal și sub denumirea de Obiective Globale. Prin intermediul Obiectivelor Globale, se stabilește o agendă de acțiune ambițioasă pentru următorii 15 ani în vederea eradicării sărăciei extreme, combaterii inegalităților și a injustiției și protejării planetei până în 2030.

²⁷ Organizația pentru Cooperare Economică și Dezvoltare, completată de CE (proiect MEI, 2007)

²⁸ <http://dezvoltaredurabila.gov.ro/web/obiective/odd16/>

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Printre obiectivele Agendei 2030 se regăsește Obiectivul de dezvoltare durabilă 16 - Pace, justiție și instituții eficiente – Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile.

Printre țintele acestui obiectiv se află:

16.5 Reducerea semnificativă a corupției și dării de mită în toate formele sale

16.6. Dezvoltarea instituțiilor eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile

16.7. Asigurarea procesului decizional receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile

16.10. Asigurarea accesului public la informații și protejarea libertăților fundamentale, în conformitate cu legislația națională și acordurile internaționale

Prin prezentul **Ghid de bune practici** am prezentat cum au acționat autoritățile și instituțiile publice din România pentru o dezvoltare eficientă, responsabilă și transparentă la toate nivelurile, precum și câteva din măsurile pe care autoritățile și instituțiile publice din România le-au luat pentru prevenirea faptelor de corupție și implementarea SNA 2016-2020.

CONSILIUL JUDEȚEAN SĂLAJ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Titlul proiectului: Sălajul spune NU corupției!
Codul MySMIS: 118062
Codul SIPOCA: 421
Denumirea beneficiarului: Consiliul Județean Sălaj
Data publicării (lună și an): Decembrie 2019

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu
poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.
